

1535

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων

ΚΥΡΙΛΛΟΥ.

Οὗτος κατάγεται ἀπὸ τὸ χωρίον χώρας τῆς νήσου Σάμου· γεννηθεὶς ὑπὸ γονέων πτωχῶν καὶ ἐξηυτελισμένων, ἐμεινεν ὀρφανὸς εἰς ἡλικίαν μικροτάτην, ἔχων κασίδαν εἰς τὴν κεφαλὴν· διὸ καὶ συνήθως τὸν ἰσχυρὸν ὄλον ἅλα τὰ παιδία κασιδοκωνσταντῇ· περ ἐφέρετο δὲ ἐν ἐλεεινῇ καταστάσει ἔνθεν κακεῖθεν· κατὰ δὲ τὸ 16 ἔτος τῆς ἡλικίας του πλοίαρχός τις εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν παρέλαβεν εἰς τὸ πλοῖόν του ὡς ὑπηρέτην, καὶ κατὰ θείαν παραχώρησιν ἐταξείδευσε πρὸς τὰ μέρη τῆς Συρίας· φθάσαντες δὲ εἰς Ἀκρην, τὸ πονηρὸν παιδίον, ἐπειδὴ ἐδάρη ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου, ἐκαιροφύλαττε νὰ δραπετεύσῃ ἐκ τοῦ πλοίου· εὐκαιρίας δὲ τυχούσης, ἀνεχώρησε, καὶ περιφερόμενον εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Κάϊφα, ἐφθασε, κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ, εἰς Ναζαρέτ, ἀπέχουσιν ἀπὸ τῆς Ἀκρην ὥρας 6, ὅπου εὔρε τὸν ἐπιτροπεύοντα εἰς τὸ Ἰραιοικὸν Μοναστήριον καὶ ἡγουμενεύοντα τότε μοναχὸν Μητροφάνην τοῦνομα, ἄνθρωπον ἀμαθῆ καὶ κακῶς ἡγούμενον, ὅστις τὸν παρέλαβεν ὡς ὑπηρέτην του· διαμείνας δὲ οὗτος ἀρκετὸν καιρὸν, ἀνεχώρησεν ἀκολούθως διὰ τὴν πατρίδα του, Σάμον, ὅπου φθασας μετέβη εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, διὰ νὰ εὔρη πόρον ζωῆς, ἔνθα καὶ διαμείνας ἀρκετὸν χρόνον προεχειρίσθη εἰς

Ἱεροδιάκονον, καὶ ὠνομάσθη Κύριλλος· αἱ δὲ καταχρήσεις του ὑπῆρξαν ἀνεκδιήγητοι, ἐξ ὧν θέλομεν σημειώσαι ὀλίγας πρὸς βεβαίωσιν τῶν πολλῶν.

Πριγκιπέσσα τις Ῥώσσα εἶχεν ἀφιερῶσαι εἰς τὴν εἰρημένην Μονὴν πολύτιμον Σταυρὸν, τὸν ὁποῖον ὑπεξήρυσεν ὁ εἰρημένος Κύριλλος, τὸ ὄνομα δὲ τῆς Πριγκιπέσσης δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐνθυμηθῶ.

Πλησίον τῆς ἁνωθεν Μονῆς ὑπάρχει τὸ χωρίον, χώρα, ἡ πατρίς του, ἐκεῖ ὑπῆρχε γυνή τις χήρα, ὀνομαζομένη Κωνσταντάκαινα, μετὰ τῆς ὁποίας συμφιλιωθείς καὶ συνεργόμενος ὁ Κύριλλος, ἐγέννησεν ἀρσενικόν· οἱ δὲ καλόγηροι τῆς Μονῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, μὴ δυνάμενοι ἐπὶ πλέον νὰ ὑποφέρωσι τὴν περιφρόνησιν τῶν τιμίων ἀνθρώπων, ἐξεδίωξαν αὐτὸν τῆς Μονῆς των.

Ταῦτα μοὶ διηγήθη ὁ αἰμίνηστος Διονύσιος Βηθλεέμ καὶ ὁ Παρθένιος παραδιερμηνεὺς (παραδραγομάνος).

Κύριλλος ὁ πατὴρ τοῦ εἰρημένου παιδίου ἀναβάς τοὺς ἀγιωτικούς βαθμοὺς, διὰ μέσων, ἅτινα κατωτέρω θέλει μάθει ὁ ἀναγνώστης, ἐφρόντισε καὶ τὸ ἐχειροτόνησεν ἱεροδιάκονον, μετονομάσας αὐτὸ Ἱερόθεον, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸ εἰς Ἰάσιον μὲ θέσιν Κασιέρη τῶν εἰσοδημάτων τῶν καταστημάτων τοῦ Ἀγίου Τάφου.

Ὁ δὲ Κύριλλος ἐκδιωχθεὶς, ὡς εἴρηται, ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ἐνεθυμήθη τὸν πρῶτον γέροντά του, καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1818 ἀνεχώρησε μὲ προσκυνητὰς εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπου φθάσας εὔρε τὸν γέροντά του εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης του, διερμηνέα τοῦ καταστήματος τῆς Ἀνωτάτης Μονῆς ἐν Ἱερουσαλήμ· ὁ δὲ γέροντάς του ἐδέξατο αὐτὸν καὶ τῷ ὥρισε τὴν ὑπηρεσίαν νὰ κάμνῃ καφέδες καὶ νὰ φιλοξενῇ τοὺς ξένους· ἐπειδὴ δὲ οὗτος εἶχε τὴν αὐτὴν πονη-

πάν φύσιν, τὴν ὑποκρισίαν καὶ πᾶν εἶδος κακίας, ὡς καὶ ὁ γέροντάς του, Μητροφάνης, δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπισύρῃ πρὸς ἑαυτὸν τὴν εὐνοίαν ἐκείνου· διὸ ἀμφότεροι ἐπραττον μυρία κακουργήματα, διὰ τὰ ὅποια τοὺς ἐπέπληττον δύο ἐνάρετοι ἄνδρες, ὁ μὲν Προκόπιος καλούμενος, ἐπίτροπος τοῦ τότε Πατριάρχου Ἀθανασίου, ὁ δὲ Ἀνθιμος, Ἀρχιεγγραμματεὺς· τούτου ἕνεκα οἱ δύο ἀνωτέρω κακοήθεις ὠπλίσθησαν κατὰ τῶν δύο τούτων ἐναρέτων καὶ ἀξίων ἀνδρῶν. Ἀλλ' ὁ Κύριλλος, νεώτερος ὢν τότε καὶ γενναιότερος ἀπὸ τὸν Γέροντά του, Μητροφάνην, ἐκαιροφύλαττε τὴν κατάλληλον στιγμήν διὰ νὰ καταστρέψῃ τὴν ζωὴν τῶν ἐναρέτων τούτων Μοναχῶν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1822 εἰς τὸν τρομερὸν ἐκείνον κλονισμὸν τοῦ Ἑθνους, ὑπῆρχεν ἐν Ἱερουσαλὴμ εἰς ἰατρὸς Ἰταλὸς, παρὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἀτρόμητος Κύριλλος ἐπρομηθεύθη δηλητήριον, ὅπως ἐξαφανίσῃ ἀμφοτέρους τοὺς εἰρημένους μοναχοὺς, (τοὺς ὁποίους ἐφοβεῖτο) διὰ νὰ πράττῃ ἀφόδως καὶ ἀναφανδὸν τὰς κακίας του· ὅθεν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τῆς ἄνωθεν ἐποχῆς, οἱ δύο ἐνάρετοι μοναχοί, Προκόπιος καὶ Ἀνθιμος, μετέβησαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Πατριάρχου Ἀρμενίων· εἰς δὲ τὴν ἐπιστροφήν των εἰσῆλθον εἰς τὴν Δραγομανίαν (1) καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν τοῖς προσέφερον τὸ τζιμποῦκι καὶ τὸν καφέ, τότε ὁ ἀξιὸς Κύριλλος ἔρριψε τὸ δηλητήριον ἐντὸς τοῦ καφέ, καὶ τὸν μὲν Προκόπιον, καθὸ ἀδυνατίου κράσεως, οὐδὲν ἡδυνήθησαν νὰ ὠφελήσῃσι τὰ βοηθήματα ἰατροῦ, διὸ καὶ ἀπεβίωσε μετ'

(1) Σημ. Ἡ Δραγομανία κεῖται εἰς τὴν μεγάλην θύραν τοῦ καταστήματος, ὅπου συνήθως ἀναπαύονται οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ θεωροῦν τὰς ὑποθέσεις τῶν κοσμικῶν Ἀρχόντων.

ὀλίγας ὥρας, ὃ δὲ Ἀνθιμος, καθὼς εὐρώστου κράσειως· ἐσώθη διὰ τῶν βοηθημάτων τῆς ἐπιστήμης, ὑποφέρας ἄρκετον καιρὸν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ δηλητηρίου. Ταῦτα πάντα ἔλαβον χώραν εἰς δεινὰς περιστάσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· οἱ δὲ καλόγηροι τοῦ Μοναστηρίου ἐσιώπησαν, κηρύξαντες, ὅτι οἱ Ἀρμένιοι τοὺς ἐδηλητηρίασαν, καὶ δὲν τὸ ἐκοινοποίησαν ἐκτὸς τοῦ Μοναστηρίου, φοβηθέντες μήπως μάθῃ τοῦτο ἡ Ἀρχὴ, καὶ περιπέσωσιν εἰς μεγαλείτερα δεινὰ· μέχρι σήμερον οἱ νεώτεροι καλόγηροι, μὴ γνωρίζοντες κατὰ βάθος τὴν ἀλήθειαν, λέγουν, ὅτι οἱ Ἀρμένιοι τοὺς ἐφαρμάκευσαν· οἱ δὲ παλαιοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁμολογοῦν εἰς πολλὰ ἄτομα, ὅτι ὁ περιδόητος Κύριλλος ἐδηλητηρίασεν αὐτούς· κατόπιν δ' ἐβεβαιώθησαν, ὅτι τὸ δηλητήριο τούτῳ ἐδόθη ἐντὸς τῆς Δραγομανίας, ἐξιχνιάσαντες τὴν ἀλήθειαν καὶ παρὰ τοῦ ἰδίου ἱατροῦ, ὁμολογήσαντος, ὅτι εἶχε δώσει πρὸ μηνῶν δηλητήριο εἰς τὸν παππᾶ Κύριλλον, Σάμιον, καφφετζῆν τῆς Δραγομανίας· ὅθεν πληροφορηθέντες ὁ Ἀνθιμος καὶ οἱ λοιποὶ καλόγηροι περὶ τούτου, ἐδιπλασίασαν τὸν φόβον των, μήπως γίνῃ γνωστὸν τὸ τραγικὸν τοῦτο συμβᾶν εἰς τὴν ἐξουσίαν, καὶ συμβῶσι τρομερὰ πράγματα εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν. Τὸ δὲ δηλητήριο τοῦτο ἐπρομηθεύθη, ὡς εἴρηται, ἀπὸ τὸν ἰταλὸν ἱατρὸν, ἐξαπατήσας αὐτὸν ὁ Κύριλλος ὅτι δῆθεν τὸ θέλει διὰ ποντικούς· ἐκτοτε οἱ καλόγηροι τοῦ Ἀγίου Τάφου ἔτρεφον μῖσος κατὰ τοῦ Δραγομάνου, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τοὺς Νόμους τοῦ καταστήματος, εἶνε ἰσόβιος, ἀπεφάσισαν νὰ διώξουν τὸν Κύριλλον ἀπὸ τὸ κατάστημα, καὶ πρὸς τοῦτο ἐκαιροφύλακτον κατάλληλον περίστασιν, ἀφ' ἑτέρου ὅμως δὲν ἐγνώριζον πῶς ἤθελον ἀποκαταστηθῇ τὰ ἐθνικὰ πράγματα. Ταῦτα πάντα μοὶ διηγήθη πολλάκις ὁ αἰμίμηστος

Βηθλεέμ Διονύσιος, ἀνὴρ σοφὸς καὶ ἐνάρετος, αὐτόπτης μάρτυς τῶν συμβάντων τούτων, τοῦ ὁποίου τὸ σεβαστὸν ὄνομα εἰς πολλές περιστάσεις θέλει ἀναμνησθῆ. Ἐπειδὴ δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οἱ κηλόγηροι ἦσαν σπάνιοι, ἐδέησε νὰ διορίσουν ἐπιστάτην Ἡγούμενον εἰς τὴν Γεθσιμανὴν, τότε ὁ Ἀνθιμος, ὅστις διὰ τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, α' Ἀγαθοποιεῖτε τοὺς ἐχθρούς, ἢ διὰ πολιτικούς σκοποὺς ἐκδικήσεως, (Κύριος γινώσκει ὁποῖον σκοπὸν ἔτρεφεν) ἐπρότεινε τὸν Κύριλλον διὰ Ἡγούμενον τῆς Γεθσιμανῆς· εἰς ταύτην τὴν πράξιν κατανυχθεὶς ὁ Δραγομάνος Μητροφάνης, ὡμολόγησε πρὸς τὸν Ἀνθιμον, ὅτι ἐπεθύμει τὸν θάνατόν του, παρὰ νὰ βάλῃ τὸν Κύριλλον νὰ τὸν δηλητηριάσῃ. Ὁ δὲ Κύριλλος ἐξωμολογήθη εἰς τὸν γέροντά του Μητροφάνην, ὅτι τὸ ἐπραξεν οἰκαιοθελῶς, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ὑποφέρῃ προσβάλλοντα αὐτὸν πάντοτε διὰ τὰ ἐγκλήματά του· ὁ δὲ Ἀνθιμος διηγήθη ὅλην τὴν συνδιάλεξιν μετὰ τὸν Δραγομάνον περὶ τοῦ δηλητηρίου πρὸς τὸν τότε Διονύσιον Ναζαρέτ, καὶ μετὰ ταῦτα Βηθλεέμ, μετὰ τὴν ἀπάθειαν, τὴν ὁποίαν προσεποιεῖτο ὁ Ἀνθιμος πρὸς τὸν Κύριλλον· τὸ δὲ πονηρὸν βλέμμα τούτου δὲν τὸν ἐλάνθανεν, ὅτι ὁ Ἀνθιμος τρέφει μῖσος κατ' αὐτοῦ καὶ ὅτι καιροφυλάττει νὰ τὸν ἐκδικηθῇ. Ἡγουμενεύοντος δὲ τότε τοῦ Κυρίλλου εἰς Γεθσιμανὴν, τὸ σεβαστὸν αὐτὸ προσκύνημα, καθὼς ὑπάρχον εἰς ἀπόκεντρον μέρος, ἐχρησίμευσεν ὡς πορνοστάσιον δι' αὐτόν· ὅθεν ἀπέκτησε ἀθεμίτους σχέσεις μετὰ Ὀθωμανίδας, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐπραττε τὸ πονηρόν. Ἐντὸς τῆς Γεθσιμανῆς ὑπάρχει δωμάτιον, ἐν ᾧ ἀναπαύεται καὶ κοιμᾶται ὁ ἐφημέριος· ὁ δὲ ναὸς οὗτος, ὡς γνωστὸν, ὑπάρχει ἐκτὸς τοῦ φρουρίου τῆς Ἱερουσαλήμ ἐντὸς ῥύακος· ὁ σωζόμενος ναὸς εἶνε ὑπόγειος, ἔχων μίαν

εἰσεδόν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν φωτίζεται· ὁ δὲ Κύριλλος ἔχων ἐρωμένας Ὀθωμανίδας, ὡς εἴρηται, μὲ ἐπιτήδειον τρόπον τοῖς προσδιώριζεν ἡμέραν καὶ ὥραν τῆς συνεντεύξεως, καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ ἐργασία τῶν ὑπηρετῶν, τοὺς ἐπεμπεν εἰς τὸ Μετόχι, καὶ ἔμεναν μόνος ἐκτελῶν τὰς αἰσχροῦς τοῦ ἐπιθυμίας. Πλὴν μὲ ὅλας τὰς προφυλάξεις του, καὶ τὸ ἀπόκεντρον καὶ ἔρημον μέρος, δὲν διέφυγε τὴν ὀξύδερκειαν τοῦ Ἀνθίμου, ὅστις μαθὼν τὰ συμβαίνοντα, χωρὶς νὰ εἴπῃ εἰς κανένα ταῦτα, διώρισε φύλακας εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, οἵτινες κατεσκόπευον μὲ τὴν ἐντολήν, ἅμα ἴδωσι τὰς γυναῖκας νὰ τὸν εἰδοποιήσωσι· μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινων ὁ σκοπὸς μακρόθεν φυλάττων, ἐπέτυχε τέλος, καὶ εἰδοποίησε τὸν Ἀνθιμον, ὅστις ἀμέσως συμπαραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλους δύο συναδέλφους του, ἐκάθισεν ἔξωθεν τῆς θύρας τῆς Γεθσιμανῆς, καὶ ἤρχισαν νὰ ψάλλωσι· τὰς ψαλμωδίας ταύτας ἀκούσας ὁ Κύριλλος, καὶ μάλιστα τὰς φωνὰς τοῦ ἐναρέτου Ἀνθίμου, ἤθελε νὰ ἀποφύγῃ, ἀλλὰ ποῦ, καὶ πῶς, ἐνῷ ἦτο ἠναγκασμένος ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν διὰ νὰ ἐξέλθωσιν αἱ Ὀθωμανίδες, πρὶν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Ἐπὶ τέλους ὁ Ἀνθιμος ἔπαυσε τοῦ νὰ ψάλλῃ, ὁ δὲ φυλακισμένος Κύριλλος ἐνθαρρυνθεὶς ἀπὸ τὴν ἐφ' ἱκανὴν ὥραν σιωπὴν, ἐνόμισεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς του (ὁ Ἀνθιμος) ἀνεχώρησεν· ὅθεν ἀνοιχθείσης τῆς θύρας, ἐξῆλθον δύο Ὀθωμανίδες μὲ τὸν Κύριλλον· οὗτος δὲ ἅμα εἶδε τὸν Ἀνθιμον ἔμεινεν ἐμβρόντητος, πλὴν εὐθύς, ὃ τε ὑποκριτῆς καὶ πανούργος, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀνθίμου, ζητῶν συγχώρησιν καὶ προσπαθὼν νὰ ἐφεύρῃ ψευδεῖς προφάσεις, ἀλλ' εἰς μάτην!!! διότι ὡς συλληφθεὶς ἐπ' αὐτοφόρῳ δὲν ὑπῆρχε οὐδεὶς τρόπος νὰ δικαιολογηθῇ· ὁ δὲ Ἀνθιμος (1)

(1) Ἀπεβίωσε κατὰ τὸ ἔτος 1855 εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅπου παρέρρεθην εἰς τὴν κηδεῖαν του.

μέ πρότητα τῷ εἶπε μέ τήν συνήθη τῶν Μοναχῶν φωνήν, «ὁ θεὸς συγχωρήσά σοι» μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησαν εἰς Ἱερουσαλήμ (2) Ὁ Ἄνθιμος ἔνεκα τούτων ἐπεθύμει τήν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Κυρίλλου ἐκ τοῦ καταστήματος. Τ' ἀνωτέρω ἔλαβον χώραν κατὰ τὸ ἔτος 1823,) ἀλλ' οὗτος ὁ ἀτρόμητος ἀγωνιστὴς μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μηνῶν, συνελήφθη πάλιν ἐπ' αὐτοφόρῳ μέ τινα ὥρϊαν καλογραΐαν, τήν ὁποίαν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ πρῶην γέροντάς του Δραγομάνος Μητροφάνης. Τούτων ἔνεκα ὁ Ἄνθιμος εὐρίων εὐκαιρίαν ἵνα ἀπομακρύνῃ τὸν Κύριλλον ἐκ τοῦ καταστήματος, ἐνήργησε τήν ἐκεῖθεν ἐξορίαν του εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ συγχρόνως ἔγραψεν εἰς τὸν τότε πατριαρχεῦοντα Ἀθανάσιον, περιγράψας μέ ἀκρίβειαν τὰς πράξεις αὐτοῦ, τήν ἐξηχρειωμένην διαγωγὴν του καὶ τήν ἐκ τοῦ καταστήματος ἐξορίαν του· ἀλλ' ὁ γέροντάς του Δραγομάνος Μητροφάνης, ἐφωδίασε τὸν πεφιλημένον πατριῶν του μέ συστατικὰ γράμματα, ὑπερασπίζων τὸν Κύ-

(2) Εἰς Ἱερουσαλήμ ὑπάρχει συνήθεια παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς ν' ἀφίνουν ἐλευθέρως τὰς συζύγους των καθ' ἑκάστην πέμπτην νὰ διασκεδάζωσι λαμβάνουσαι μεθ' ἑαυτῶν τὰ φαγητά των καὶ ἐξερχόμεναι ἀπὸ Ἱερουσαλήμ νὰ κάθηνται ἐπὶ τῶν μνημάτων αὐτῶν· πρὸ τῆς δύσεως δὲ τοῦ ἡλίου νὰ ἐπιστρέψωσι εἰς τὰς οἰκίας των. Ἐν Ἀνωθεν δὲ τῆς Γεουσιμανῆς ὑπάρχουν τὰ ὀθωμανικὰ μνημεῖα, καὶ ἐκεῖθεν ὁ Κύριλλος ἐπρομηθεύετο τὰς ὀθωμανίδας. Τ' ἀνωτέρω μοι διηγήθη ὁ ἀείμνηστος Διονύσιος Βηθλεὲμ, καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν γερόντων καλογήρων, ὡς καὶ τ' ἀνωτέρω περὶ τῆς γεννήσεως τέκνου ὑπὸ τῆς Κωνσταντάλαινας μετὰ τοῦ Κυρίλλου, τῆς χειροτονήσεως τοῦ τέκνου αὐτοῦ, ὁ Σάμος Λεκάτης καὶ ὁ Ἀμβρόσιος Μοναχὸς, πρῶην Σιναΐτης, οἵτινες μοι τὰ ἐβεβαίωσαν.

ριλλον, καὶ κατηγορῶν τοὺς κατηγοροὺς αὐτοῦ ὡς συκοφάν-
 τας· ὁ δὲ Ἀθανάσιος ἔχων μεγάλην ἀδυναμίαν πρὸς τὸν
 Μητροφάνην Δραγομάνον, δὲν τὸν ἀπέβαλεν, ἀλλὰ τὸν ἐ-
 κράτησε παρ' ἑαυτῷ ἐφ' ἱκανὸν καιρὸν, μέχρις οὗ παρέλθῃ
 ἡ ὀργὴ Κυρίου τῶν δύο μερῶν, καὶ τὸν περιέθαλψε πλησίον
 τοῦ εἰς τὸ Μετόχιον Κωνσταντινουπόλεως· κατὰ δὲ τὸ ἔ-
 τος 1830 ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ με ἐπιστολάς
 πραινετικάς πρὸς τὰ δύο κόμματα, καὶ συνάμα μὲ ἐκ-
 δόσεις· καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς, διὰ νὰ κολακεύσῃ τὸν Ἀν-
 θιμον, προβιβάζει τὸν πρᾶντὸν αὐτοῦ, Ἱερόθεον, Ἱερο-
 μόναχον εἰς τὸ Ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα εἰς τὸν θρόνον Θα-
 βορίων, διὰ δὲ τῆς ἄλλης, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ τὸν
 Δραγομάνον Μητροφάνην, προβιβάζει εἰς τὸν Ἀρχιερατι-
 κὸν βαθμὸν τὸν Κύριλλον τοῦτον μὲ τὸν θρόνον Σεβαστίας,
 καὶ Ἀγίως!!! Τὴν πράξιν ταύτην ὁ Ἀνθιμος δὲν ἐθεώ-
 ρησε μὲ καλὸν ὄμμα, ἀλλὰ τί νὰ γείνη, οὕτως ἔδοξε τῷ
 Κυριάρχῃ! Οὕτως ὁ Κύριλλος, μέχρι τοῦδε νερόβραστος, ἐν-
 έβαινεν εἰς τὸ στάδιον τῶν Ἀγίων, αἰσθανόμενος τὸν βαθ-
 μὸν του, ἀλλ' ἐκτελῶν τὰς πράξεις του εἰς τὸ σκότος καὶ
 μὲ ἄκραν μυστικότητα· πρὸς τὸν Ἀνθιμον δὲ ἐδείκνυε μέ-
 γα σέβας, ὑποκρισίαν καὶ ὑπουλότητα ὡς καὶ εἰς τοὺς λοι-
 ποὺς πατέρας· πλὴν μὲ ὅλην αὐτοῦ τὴν πονηρίαν δὲν ἐβρά-
 δυνε νὰ φωραθῇ μὲ τινα νεάνιδα Ἀραβίαν ἐξ Ἱερουσαλήμ,
 θυγατέρα ἐνὸς Τούπικλην Τίμπη, καὶ ἀδελφὴν τοῦ δευτέ-
 ρου μαγείρου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετοχίου, Δημη-
 τρίου, ἥνπερ καὶ προικίσας ὑπ' ἀνδρὺς ἀκολούθως (1).
 Ἀλλ' ἡ πρὸς τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ κολακεία, ἥτις ἦτον

(1) Ἡ νεᾶνις αὕτη, ἄδεται ὅτι ἦτο ἡ πρώτη παρθένος, τὴν
 ὁποίαν ὁ εἰρημένος Κύριλλος ἐξεκόρευεν.

ἀπερίγραπτος, ἔκαμε νὰ ἀποσιωπηθῇ καὶ ἡ πρᾶξις αὕτη τῆς Σεβασμιότητός του· καὶ δὴ μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν τινων, ἀποθανόντος τοῦ τότε ἐπιτρόπου, Ἀγίου Πέτρου Μισαήλ, καὶ γενομένης ἀλλαγῆς εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς, προὔβι-
θάσθη εἰς τὸν θρόνον Λύδης διὰ μεσιτείας τοῦ γέροντός του· μετὰ μῆνός τινος πάλιν διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ πολυκρό-
του γέροντός του, ὁ Πατριάρχης Ἀθανάσιος τὸν προεβί-
βασε μὲ τὴν ἐξουσίαν τρίτου Συνεπιτρόπου· ὁ δὲ Κύριλλος βλέπων τὸ εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα τῆς κολακείας, τῆς ὑπο-
κρισίας καὶ τῆς ὑπουλότητός του, ἐδιπλασίασε τὰ πλεονε-
κτῆματα ταῦτα καὶ ἐξηκολούθει ἐπιδεικνυόμενος εἰς ὅλους τοὺς συναδέλφους του, πρᾶος, γλυκὺς καὶ ὡς ἔχων ψυχὴν ἀγγέλου. Τότε ἔτυχε νὰ λάβῃ ὡς ὑπηρέτριάν του τὴν λε-
γομένην γερόντισσαν, ἡλικίας 18 ἢ 20 ἐτῶν, τῆς ὁποίας τὸν βίον ἐν οἰκείῳ τόπῳ θέλω περιγράψαι ὡς θέλει ἰδεῖ ὁ ἀναγνώστης, τοῦτο μόνον ἀρκούμενος ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ εἶπω ὅτι ταύτην, ἐνῶ πρό δύο ἐτῶν εἶχεν ὁ Βενιαμὴν Ἀρχιμανδρίτης (Ταμίας), ὁ Κύριλλος μὲ τὴν τεχνικὴν ῥα-
διουργίαν του, ἀφῆρπασεν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου, καὶ ἐχειροτόνησεν, μετονομάσας αὐτὴν ἀπὸ Ἐρη-
νιώ, Εὐφημίαν. Ὁ δὲ Κύριλλος ἂν καὶ ἐγένετο Λύδης καὶ τρίτος Συνεπίτροπος, ἐφοβεῖτο ὅμως πάντοτε τὸν ἰσχυρὸν Ἀνθιμον, ὃν περ προσεπάθει νὰ ἐξευμενίσῃ, ὅπερ καὶ κατῴρ-
θωσε διὰ τρόπου τοιούτου. Ὁ Ἀνθιμος εἶχεν ἀδελφὸν Μο-
ναχόν, τὸν ὁποῖον ὑπερηγάπα, περιφερόμενον χάριν εὐλα-
βείας εἰς Ναζαρέτ· οὗτος ἀσθενήσας, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη πλησίον τῆς θαλάσσης Τιβεριάδος· ἀλλ' ὁ ὑποκριτὴς μας Κύριλλος ἀκούων τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Ἀνθίμου λέγοντος πολ-
λάκις, ὅτι ἐπεθύμει τοῦλάχιστον τὰ ὅσα τοῦ φιλτάτου ἀδελφοῦ του, καὶ γνωρίζων ταύτην του τὴν ἐπιθυμίαν ἐσκέ-

πτετο περὶ τῆς ἐκπληρώσεως ταύτης· ἄρωγός δὲ τῆς τα-
χείας τοῦ σκοποῦ του τούτου πραγματοποιήσεως ἦλθεν
ἡ ἐξῆς περίστασις· ἔτυχε τότε, ὡς νεώτερος ἀπὸ τοὺς ἀρχιε-
ρεῖς καὶ Συνεπίτροπος τοῦ Ἀθανασίου, νὰ διορισθῇ ὅπως
κάμῃ τὴν περιοδείαν τῆς Παλαιστίνης· μεταβάς δὲ εἰς
Ναζαρέτ καὶ εἰς τὴν Τιβεριαάδα θάλασσαν, ἐνεθυμήθη τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ Ἀνθίμου καὶ ἐρευνήσας εὔρε το μνημὲν τοῦ
ἀποθανόντος Μοναχοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀνθίμου, ἔκαμε τὴν
ἀνγκομιδὴν τῶν ὀστέων αὐτοῦ, τὰ ὅποια ἔβαλεν ἐντὸς κι-
βωτίου, ὅπερ παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἐπέστρεψεν εἰς Ἱε-
ρουσαλήμ· ὅτε δὲ μετέβη εἰς τὸν Ἀνθιμον διὰ νὰ τὸν χαι-
ρετίσῃ, οὗτος ὑπεδέξατο αὐτὸν μὲ τὴν συνήθη ψυχρότητα
του, καὶ ἀστειευόμενος τῷ λέγει, «τί καλὸ μᾶς ἔφερεις;
Ἁγίε Λύδης, ἀπὸ τὴν περιφέρειάν σου;» ὁ δὲ πονηρὸς Λύ-
δης ἐγερθεὶς ἀπὸ τὴν θέσιν του, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ δωμάτιον,
λαμβάνει εἰς χεῖράς του τὸ μικρὸν κιβώτιον τὸ περιέχον
τὰ εἰρημένα ὀστᾶ, καὶ προσφέρει αὐτὰ εἰς τὸν Ἀνθιμον,
λέγων, «λάβε αὐτὰ τὰ περιπόθητά σοι»· ὁ δὲ Ἀνθιμος ἡ-
ρώτησε τὸν Ἁγίον Λύδης μὲ ἀπορίαν του, «τί πράγματα
εἶνε αὐτά;» οὗτος ἀπεκρίθη, εἶνε τὰ ὀστᾶ τοῦ μακαρί-
του ἀδελφοῦ σου! ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀνθιμος, ἐγείρεται,
ἐναγκαλίζεται αὐτὸν μὲ δακρυρρόεντας ὀφθαλμούς, καὶ
τῷ λέγει, «τόρα σοὶ συγχωρῶ ἐξ ὅλης ψυχῆς μου, καὶ
εἰς τὸ ἐξῆς εἶσαι ἀδελφός μου», καὶ πραγματικῶς τοιοῦτος
ἀνεδείχθη μετὰ ταῦτα· ὅθεν δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὁ Ἁ-
γίος Λύδης ἀνακτήσας τὴν εὐνοίαν καὶ ἀγάπην τοῦ ἰσχυ-
ροῦ Ἀνθίμου, μὲ ἀξιοθαύμαστον ἐπιδεξιότητα, ἠχμαλώτισε
τὸ φόβητρόν του.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην χριστιανός τις κάτοικος
Κωνσταντινουπόλεως ἦλθεν εἰς Ἱερουσαλήμ μὲ εὐειδеста-

την κυρίαν, ὁ Ἅγιος Λύδης ἐφιλιώθη καὶ ἀπέκτησε τόσον στενὰς σχέσεις μετ' αὐτῆς, ὥστε κατήντησε νὰ μένη ἡ κυρία αὕτη ἐντὸς τοῦ Μοναστηρίου εἰς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ ὁλοκληρῆς ἐξομοιάδας. Ταῦτα μοὶ διηγήθη ὁ μακαρίτης Παρθένιος Παρκαδραγομάνος, ὃς ὁ Ἀρχιμανδρίτης Κύριλλος, (σιωπῶ δὲ τὸ ὄνομα τῆς κυρίας διὰ τὸ σκανδαλῶδες) τὴν κυρίαν ταύτην εἶδον νὰ ἐπισκέπτηται τὸν παλαιὸν φίλον της εἰς τὸ Μετόχιον Κωνσταντινουπόλεως· εἰς τὴν εἰρημένην κυρίαν τόσον ἤρεσεν ἡ συνήθεια τῶν καλογήρων τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἡ περιποίησις αὐτῶν ὥστε ἀπεφάσισε νὰ διατρίψῃ καὶ τὸ δεύτερον ἔτος ἐκεῖ· οὕτω δὲ ἔμεινεν ἔγκυος καὶ ἐγέννησεν ἀρσενικόν, τὸ ὁποῖον ἐβάπτισεν ὁ Ἅγιος Λύδης, ὀνομάσας Κωστῆν· τοῦ παιδίου τούτου μὴ ὄντος ἐπιδεκτικοῦ μαθήσεως, ὁ μακαριώτατος ἔλαβε τὸ ἄλλο τέκνον τῆς κουμπάρας του, Λεωνίδα καλούμενον. Πλὴν ἀλλ' ὅμως ἐγένετο γνωστὸν ἐν Ἱερουσαλήμ, ὅτι τὸ αὐτόθι γεννηθὲν παιδίον ἦτο τοῦ Ἁγίου Λύδης, διότι τοῦτο εἶχεν ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ, καὶ διότι οἱ ὄξυδερκεῖς καλόγηροι τῆς Ἱερουσαλήμ ἐγνώριζον ὅτι ὁ σύζυγος τῆς κυρίας ταύτης ἔκαμνε ταξείδια εἰς Ἰόππην ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ὅπου διέμεινε σχεδὸν ἐπὶ δύο μῆνας, καὶ ἐπομένως οἱ καλόγηροι οὗτοι μετρήσαντες τὸν μῆνα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐγεννήθη τὸ παιδίον, εὕρισκουν ἀκριβῶς, ὅτι τοῦτο συνελήφθη κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ συζύγου αὐτῆς· ὅσα δὲ συνέβησαν μετὰ τὴν κουμπάραν του, εἶναι ἀνεκδιήγητα. Τέλος ὁ Κύριλλος καὶ Ἅγιος Λύδης ἐπροώδευσε θαυμασίως δυνάμει τῆς σχέσεως, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε μετὰ τὸν ἰσχυρὸν Ἀνθιμον, ἐδεικνύετο εἰς ὅλους φιλάδελφος. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1864, ἀποβιώσαντος τοῦ πατριαρχεύοντος Ἀθανασίου, δὲν ἐγένετο ὁ κανονικὸς διάδοχος τοῦ θρόνου ὁ Ἅ-

γιος Θαδορίων, ὁ νῦν Πατριάρχης Ἀντιοχείας· τὸ ἐμπόδιον δὲ τοῦτο προῆλθεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν· μαθόντες δὲ οἱ πατέρες τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετοχίου, ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐνεργεῖ διὰ τὰ διορισθῆ Ἀρχιερεὺς ἰδικός της, ἔστειλαν ἐπιστολάς πρὸς τοὺς πατέρας τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὅπως τὸ ταχύτερον ἐκλέξωσι Πατριάρχην διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους· οἱ δὲ πατέρες τῆς Ἱερουσαλὴμ σκεφθέντες προέτειναν τὸν νῦν Ἅγιον Πέτρον, ὅστις διὰ μυστηριώδεις λόγους ἀπεποιήθη, ὥστε δὲν ἔμεινεν ἄλλος, εἰμὴ ὁ Ἅγιος Κύριλλός μας, τὸν ὁποῖον ἐψήφισαν Πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων· ὁ δὲ Ἅγιος Νεαπόλεως, Πελοποννήσιος τὴν πατρίδα, ἀνὴρ ἐνάρετος, γνωρίζων κατὰ βάθος τὴν ἐξηχρειωμένην διαγωγὴν τοῦ Κυρίλλου μας, ἐφώναζεν ὡς παρὰ φρον, «ποῖον ἐκλέγετε Πατριάρχην συνάδελφοι!!!» ὑπενθυμίζων τὰ παρελθόντα, ἀλλ' εἰς μάτην. ὁ Κύριλλος ἐγοήτευσε τὰς ψυχὰς τῶν καλογήρων· πλήν ὁ Νεαπόλεως δὲν ἐβράδυνε νὰ τρέξῃ ἀμέσως καὶ εἰς τὸν Πασσᾶν, καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὰ δέοντα, ὅστις ἐπέφερεν εἰς τὸν Κύριλλον ἀρκετὰς δυσκολίας. Ἀλλὰ κατόπιν δωροδοκήσας ὁ Πασσᾶς διὰ γροσίων 500,000 ἐνέδωκεν εὐθὺς, καὶ προσεκάλεσε τὸν Ἅγιον Νεαπόλεως διὰ νὰ δώσῃ τὴν ψῆφον του, πλήν οὗτος διεμαρτυρήθη καὶ παρρησία διωμολόγησεν ὅτι αὐτὸς οὐκ ἐνομίμαί ἐνοχος τῆς ἀπωλείας τοῦ καταστήματος, δὲν ψηφίζω ἄνθρωπον φονέα καὶ κακοῦργον, ἀλλὰ μάταιαι ἀπίβησαν αἱ δίκαιαι αὐτοῦ φωναί· ὁ Κύριλλος ψηφισθεὶς ἐξελέχθη καὶ μετέβη εἰς τὸν Πασσᾶν διὰ νὰ λάβῃ τὸ μπεράτι, ὅπερ λαβὼν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Μοναστήριον· ἐκεῖ μετέβησαν ὅλοι οἱ πατέρες καὶ τὸν ἐχαιρέτησαν διὰ τὸν προβιβασμὸν του· ὁ δὲ ἐνάρετος καὶ ἀκεραίου χαρακτῆρος Ἅγιος Νεαπόλεως δὲν μετέβη· ἀλλ' ὁ φρέσκος μας Πατριάρχης

χης Κύριλλος μεταπεμφάμενος αὐτὸν τῷ λέγει ἅμα ἐπαρθε-
 ἄσθη ἐνώπιόν τε, Ὁ Ἅγιε Νεαπόλεως, ἰδοὺ ἐγὼ ἔγεινα Πατριάρ-
 χης, ποῦ ἔμειναν αἱ φωναί σου! ὁ δ' ἀπήντησεν, ἐγὼ ἔκαμα τὸ
 χρέος μου, ἃς ὄψωνται ἐκεῖνοι, οἵτινες σὲ ἐψήφησαν Πατρι-
 ἄρχην (1). Ἀναβάς λοιπὸν κατὰ τὸ ἔτος 1844 τὸν Πατρ.
 θρόνον ὁ Κύριλλος (ὁ Κασιδοκωνσταντῆς) εὐθὺς ἥλλαξε τὸ
 φρόνημά του, καὶ ἤρξατο νὰ δεικνύῃ τὴν θηριώδη ψυχὴν
 του· ἔπαυσεν ἡ φιλαδελφικὴ καρδιά, ἡ πραότης, ἡ γλυ-
 κύτης καὶ ἡ ἀγγελικὴ του δῆθεν ψυχὴ, ἅπερ ἐν ῥοπῇ ὁ-
 φθαλμοῦ διελύθησαν ὡς καπνός, καὶ ἤρχισε μὲ καταχθό-
 νιον τρόπον καὶ πανοῦργον συνάμα ν' ἀπ' μακρύνῃ τοὺς εὐ-
 σεβεῖς Μοναχοὺς ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, τινὰς τούτων διορίζων
 εἰς θέσεις εὐτελεστάτας, ἄλλους δὲ στενοχωρῶν εἰς τοιοῦ-
 τον βαθμὸν, ὥστε ἀπесύροντο μόνοι των, ἀφῆκε δὲ
 μόνον ἐκεῖνους, ὅσους δὲν ἠδύνατο νὰ κλονίσῃ, καὶ ὅσοι ἤ-
 σαν ὑποπόδιον τῶν ποδῶν του· ὁ ἀπαίσιος αὗτος ἄνθρω-
 πος εἶνε τόσο φιλόδοξος, ὥστε χάριν τῆς ἀμέτρου φιλο-
 δοξίας του καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν διαφόρων αἰσchrῶν ἐ-
 πιθυμιῶν του καὶ εὐχαρίστησιν τῶν παθῶν του, θυσιάζει
 τοὺς χριστιανικοὺς θησαυρούς. Παραχρῆμα διέταξε νὰ κρα-
 τῶνται κατὰστιχα, διὰ νὰ δεικνύῃ δῆθεν τὴν τάξιν, ἐξο-
 δεύσας ἀρκετὰ χρήματα διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν Χανίων
 τῶν λεγομένων Μοναστηριακῶν, ἡ δὲ αἰσchrὰ φιλοδοξία
 του ἀπεδείχθη τρανώτατα, διότι ἐάν τις περιέλθῃ τὸν
 τόπον ἐκεῖνον, θέλει ἰδεῖ καὶ εἰς αὐτὰ τα πλεον ἰσήμεν-
 τα κτίρια τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν, Ἀνεκαίνισθη ἐπὶ

(1) Μέχρι σήμερον ὁ μόνος, ὅστις δὲν προεῖται καὶ δὲν ὑπο-
 λήπτεται τὸν Πατριάρχην τοῦτον, μὴ πχύοντα νὰ τὸν κολα-
 χεύῃ, εἶνε ὁ Ὁ Ἅγιος Νεαπόλεως.

Κυρίλλου Β». εἰς δὲ τοὺς ἰσχυροὺς Ὀθωμανοὺς ἐφαίνετο
μεγαλόδωρος, φιλόκαλος καὶ εὐγενής, φιλοδωρῶν εἰς αὐ-
τοὺς μεγάλας ποσότητας χρημάτων, ὥστε οἱ κάτοικοι
Ὀθωμανοὶ Ἀραβες ὠνόμαζον αὐτὸν πατέρα τῶν φλωρίων.
Ταῦτα ἔβλεπον οἱ δυστυχεῖς πατέρες, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησαν
να ὁμιλήσωσιν περὶ αὐτῶν, φοβούμενοι τὴν καταδίωξιν
του· ὁ δὲ Ἀνθιμος ὁ γραμματεὺς τοῦ καταστήματος,
ὅστις ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ, ἐτυφλώθη ὥς ἐκ τοῦ γήρατος,
καὶ ἀπείσρθη ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις τοῦ καταστήματος· τὸν
δὲ Διονύσιον Βηθλεέμ παριώρισε ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ μὴ
δύναται νὰ ἐξέλθῃ ἐκεῖθεν, ἄνευ Πατριαρχικῆς ἀδείας,
θέσας αὐστηρὸν κανονισμόν, διότι ἡ εἰς Ἱερουσαλήμ παρου-
σία τοῦ Διονυσίου ἦτον ἐπίφοβος εἰς τὸν ἀλλόκοτον Κύριλ-
λον, πρῶτον διὰ νὰ μὴ ᾔνε πλησίον του καὶ παρατηρῇ
καὶ ἐξελέγχῃ τὰς παρανόμους πράξεις του, καὶ δεύτερον
διὰ νὰ ἐκδικηθῇ αὐτὸν δι' ὑπόθεσίν τινα, ἥτις συνέβη εἰς
τὴν καλογραῖάν του, τῆς ὁποίας τὴν διήγησιν ἐπιφυλατ-
τόμεθα.

Εἰς Μοναχὸς ὀνομαζόμενος Ἰωακείμ, Βουλγαρικῆς κατα-
γωγῆς, χρηματίσας Κομαράσης, (θέσις ἰσοδυναμοῦσα μὲν
τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν,) ἔνεκα τοῦ γήρατός του
ἔδωκε τὴν παρτίτησιν του εἰς τὸν προκάτοχόν του Πατρι-
αρχεῦοντα, Ἀθανάσιον, πρὸς ἡσυχίαν του, καὶ ἐζήτησε νὰ
τῷ δοθῇ ἰσοβίως τὸ Μοναστήριον τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ,
καίμενον ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς Βηθλεέμ,
θέσιν τερπνὴν καὶ ἀπέχον μίαν ὥραν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ἐν
τῷ ὁποίῳ, δοθέντι εἰς αὐτὸν, ἡσύχαζεν. Μετέβη τότε ἐκεῖ
πτωχὸς τις προσκυνητὴς ἐξ Ἀδριανουπόλεως, ὀνομαζόμενος
Κωνσταντῖνος μετὰ τῆς οἰκογενείας του συγκειμένης ἐκ τε
τῆς συζύγου του, καλουμένης Ἑλένης καὶ τεσσάρων ἀνη-

λίκων κορασίων ὡραίων ὁ δὲ πρῶην Καμαράσης Ἰωακείμ ὑπεδέξατο αὐτοὺς εἰς τὸ Μοναστήριόν τευ ὅπως τὸν ὑπηρετῶσι, χάριν δὲ εὐσπλαχνίας ἀφῆκεν αὐτοὺς νὰ διαμείνωσι πλησίον του ἄρκετὰ ἔτη.

Ἄλλ' ὁ βέβηλος καὶ δαιμόνιος Κύριλλος, ἅμα ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ἔρριψε τὸν πονηρόν του ὀφθαλμὸν ἐπὶ τὰ δύο πρῶτα ἀθῶα κοράσια, ὄντα ἐν ὥρᾳ γάμου, καὶ διὰ λάβῃ εἰς τοὺς ὀνυχὰς του ταῦτα παύει τὸν Μοναχόν, Ἰωακείμ, ἀπὸ τοῦ νὰ κατοικῇ εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, καὶ τὸν προσκαλεῖ εἰς Ἱερουσαλήμ, ἀφαιρέσας συγχρόνως καὶ τὴν μικρὰν περιουσίαν του δι' ἀνηκούστου καὶ καταχθονίου πονηρίας, διὰ νὰ μὴν εἰμπορῇ νὰ διατηρήσῃ τὴν πτωχὴν ταύτην οἰκογένειαν καὶ εὖτω ὑπείκων εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὰς θελήσεις αὐτοῦ· ὁ δὲ δυστυχὴς Ἰωακείμ ἔστειλε τὴν περιουσίαν του καὶ τὰ ἐπιπλά του εἰς Ἱερουσαλήμ εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, ὅπου ἡ Ἑλένη μὲ τὰς τέσσαρας θυγατέρας της ἔμειναν καλογραῖαι· (1) ὁ δὲ γέρον Ἰωακείμ ἐκράτησε πλησίον του τὸν γέροντα οἰκογενειάρχην, Κωνσταντῖνον, διὰ νὰ καταβῶσιν τὴν ἐπιοῦσαν εἰς Ἱερουσαλήμ· τὴν δὲ Ἑλένην μὲ τὰς τέσσαρας θυγατέρας της, τὴν πρώτην νύκτα, ὑπεδέξατο καλογραῖά τις φίλη αὐτῆς εἰς τὸ δωμάτιον της, διὰ νὰ ἡσυχάσωσι, καθόσον τὸ διὰ τὴν καλογραϊάν του δωτάτιον τοῦ Ἰωακείμ δὲν ἦτον ἕτοιμον πρὸς

(1) Εἰς Ἱερουσαλήμ ὑπάρχει συνήθεια νὰ ἔχῃ ἕκαστος τῶν καλογήρων καὶ τὴν καλογραϊάν του, ἢ δύο καὶ τρεῖς, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ του καὶ τῆς καταστάσεώς του. ἀγοράζων ἀπὸ τοῦ κοινὸν τοῦ Ἁγίου Τάφου δωμάτιον διὰ τὴν καλογραϊάν του εἰς τὸ γυναικεῖον Μοναστήριον, ὅπερ εἶπε εἰς τὴν ἐξουσίαν του ἐνόσῳ ζῇ.

ἀνίπαυσιν· κατόπιν δὲ ἡ Ἑλένη παρεκάλεσε πτωχὴν τινα
καλογραῖαν ὑπέργυρον νὰ μείνῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της πρὸς
φύλαξιν, ἥτις καὶ ἔμεινεν· περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀπὸ τὸ
τοιχος τοῦ μοναστηρίου ἀνέβησαν λησταί, καὶ ἤνοιξαν τὴν
θύραν τοῦ δωματίου, ὅπερ ἡ καλογραῖα ἐφύλαττε τὴν περι-
σίαν τοῦ Ἰωακείμ, ἀλλ' αὕτη ἐννοήσασα τοὺς ληστὰς ἤρξατο
νὰ φωνάζῃ, οὗτοι δὲ ἐμφράξαντες τὸ σῶμα αὐτῆς ἔ, οὕτω τῆς
ἀναπνοῆς ἐμποδισθείσης, τῇ ἐπέφερον τὸν θάνατον· ἀνοί-
ξαντες ἔπειτα τὰ κιβώτια, ἀφῆρσαν τὰ πολυτιμότερα
πράγματα καὶ χρήματα, ἀξίας διακοσίων χιλιάδων γρο-
σίων, καὶ ἀνεχώρησαν· τὴν δ' ἐπιοῦσαν, ὅτε ἡ πτωχὴ
μήτηρ τῶν κορασίων μετέβη διὰ νὰ προετοιμάσῃ τὸ δω-
μάτιον τοῦτο, ἔμεινεν ἔντρομος, ἰδοῦσα τὴν καλογραῖαν
νεκρὰν καὶ τὰ κιβώτια ἠνεωγμένα· παραχρῆμα εἰδοποίησε
περὶ τοῦ τραγικοῦ τούτου συμβάντος τὴν αὐτοῦ Μακαριό-
τητα, ὅστις προσποιηθεὶς ὅτι ἐταράχθη, ἔτρεξεν εἰς τὴν
ἀρχὴν, πρὸς ἀνέυρεσιν τῶν κακούργων. Ταῦτα μαθὼν ὁ
δυστυχὴς Ἰωακείμ, τάχιστα μετέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ, με-
γάλως παρηγορηθεὶς διὰ λόγων μόνον παρὰ τῷ Μακαριω-
τάτῳ· μετὰ τινος δὲ ἡμέρας ὁ Ἰωακείμ συνεβούλευσε τὸν
πτωχὸν οἰκογενειάρχην νὰ παραλάβῃ τὴν οἰκογένειάν του
καὶ ν' ἀναχωρήσῃ ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Πατρίδα του,
δώσας εἰς αὐτὸν νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι δὲν δύναται νὰ τοὺς δια-
τηρήσῃ πλέον, διότι καὶ αὐτὸς κατήντησεν ἐνδεής· ὁ δὲ
πτωχὸς οἰκογενειάρχης ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ· ἀλλ' ὁ
Κύριλλος μαθὼν τοῦτο, διὰ τῶν πανούργων καὶ ἀπατηλῶν
λόγων του κατέπεισε τὴν σύζυγόν του νὰ μένῃ εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, ἐνῶ ὁ εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος Ἰωακείμ συνεβούλευσε
τὸν οἰκογενειάρχην τοῦτον ν' ἀναχωρήσῃ· ἀλλὰ καὶ ἡ γε-
ρόντισσα τοῦ Κυρίλλου, Εὐφημία, συνεβούλευε τὴν Ἑλένην

νὰ μείνη εἰς Ἱερουσολήμ· τούτου ἕνεκεν γεννᾶται μεταξύ τῆς οἰκογενείας ταύτης τρομερὰ διχόνοια, διότι ὁ μὲν Κωνσταντῖνος ἤθελε ν' ἀναχωρήσωσιν, ἡ δὲ σύζυγός του νὰ μείνωσιν εἰς Ἱερουσαλήμ· συγχύσεως ἐπομένως λαβούσης χώραν, προσκαλοῦνται οἱ σύζυγοι ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου, διὰ νὰ δικάσῃ τὴν μεταξύ των διαφορὰν. Παρουσιάζονται ἐνώπιον τοῦ δημίου τούτου τὰ θύματα ταῦτα, καὶ τὴν μὲν Ἑλένην ἀθωώνει, τὸν δὲ πτωχὸν σύζυγόν της καταδικάζει εἰς φυλάκισιν ἐντὸς τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Σάββα εἰς τὴν ἔρημον, ἀπέχοντος τέσσαρας ὥρας ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ὅπου ὁ δυστυχὴς Κωνσταντῆς κατατρυχόμενος καὶ καταπληγωθείς τὸ σῶμα ἀπὸ ψήρας καὶ διαφορα ζωῦφια, ἀπεβίωσεν ἐντὸς τοῦ ὑγροῦ ὑπογείου.

Μετὰ δὲ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀλλοκότου ταύτης δίκης, ὁ ἅγιος Πατριάρχης συνέδραμε τὰς τέσσαρας θυγατέρας καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν, Ἑλένην, καὶ τὴν μὲν πρώτην ἐξ αὐτῶν παρέλαβε πλησίον της ἡ γερόντισσά του, Εὐφημία, ὡς βοηθὸν της, τὴν ὁποίαν μετὰ ἐνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν ὑπάνδρευσε ἡ ἀξιοσέβαστος αὕτη γερόντισσα, μέτινα Ἄραβας τὸ ἐπάγγελμα κηροποιὸν (μουμτζῆν), ἀλλ' εὐρὼν ταύτην ὁ σύζυγός της μὴ παρθένον, τὴν ἠνάγκασε νὰ καταδώσῃ τὸν φθορέα της, ἥτις καὶ ὡμολόγησεν, ὅτι εἶνε ὁ Πατριάρχης Κύριλλος· ἐκεῖνος δὲ μαθὼν τοῦτο ἐσιώπησε τὸ πρᾶγμα, διὰ πολλῶν χρημάτων ἐξυγορασθεὶς. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο, ἀποβιωσάσης τῆς μητρὸς τῶν θυγατέρων, παρέλαβε τὰς τρεῖς ἀγάμους ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἐξ ὧν τὴν δευτέραν Ἀναστασίαν τοῦνομα, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς πρώτης, παρέδωκεν εἰς τὴν σεβαστὴν γερόντισσαν λόγῳ μὲν ὡς συμβοηθὸν αὐτῆς, ἔργῳ δὲ διὰ νὰ τὴν ἔχῃ πάντοτε πλησίον του· τὰ δὲ ἕτερα δύο μικρότερα κα-

ράσια περιποιεῖτο ἐπὶ ἀπαισίῳ σκοπῷ ὁ καταχθόνιος οὗτος ἄνθρωπος. Ταῦτα πάντα ἔβλεπον καὶ οἱ πατέρες, οἵτινες καθορῶντες τὴν πρὸς τοὺς καλογήρους αὐθάδειαν τῆς Εὐφημίας καὶ γνωρίσαντες τὸ λάθος αὐτῶν διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Κυρίλλου, ὡς Ποιμενάρχου, μετεμελήθησαν. Τὰ ἀνωτέρω πραγματικὰ γεγονότα μοὶ διηγήθησαν πολλοὶ ἐκ τῶν καλογήρων ὡς καὶ ὁ ἴδιος Μοναχὸς Ἰωακεῖμ, (ἅπερ καὶ Γερμανικὴ τις ἐφημερὶς, ὀνομαζομένη, ἡ «Ἐπίσημος Αὐγούστα» τοῦ ἔτους 1854 ἢ 1855 ἐξιστορεῖ, περιγράφουσα μὲ λεπτομέρειαν καὶ μὲ μέλανα χαρακτηρίζουσα χρώματα τὸν κατασπαραγμὸν τῆς πτωχῆς ταύτης οἰκογενείας. Τῆς ἐφημερίδος ταύτης συνδρομητῆς ὢν ὁ μακαρίτης Διονύσιος Κλεώπας, ὃ ἀναγνοὺς τὰ κατὰ τοῦ Πατριάρχου τούτου γραφόμενα ἐν αὐτῇ, μετέβη εἰς τὸ συνοδικὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔκαμε τὴν ἐξήγησιν ταύτην εἰς τοὺς πατέρας τοῦ Ἀγίου Τάφου, οἵτινες, ἂν καὶ ταῦτα ᾔσαν ἀληθῆ, τὰ ἀπεσιώπησαν πρὸς καιρόν.

Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἐποχὴν εὗρίσκετο ὁ Κύριλλος εἰς Κωνσταντινούπολιν· οἱ δὲ πατέρες ἀπεφάσισαν καὶ ἀπέστειλαν ἀναφορὰν πρὸς τὸν Πατριαχεύοντα τότε Βυζαντίου Ἀνθιμον, περιγράφοντες τὰ τρομερὰ καὶ φρικώδη κακουργήματα αὐτοῦ καὶ ζητοῦντες τὴν παῦσίν του καὶ τὴν ἐξορίαν του· τὴν ἀναφορὰν ταύτην λαβὼν ὁ Ἀνθιμος, πρὶν ἀναφέρει τι εἰς ἄλλους, προσεκάλεσε τὸν Ἐφέσου Ἀνθιμον τότε ἀσθενοῦντα (1) καὶ παραιτηθέντα τῆς θέσεώς του, καὶ τῷ ἐπέδειξε τὴν ἀναφορὰν ταύτην, ὅστις τὸν συνεβούλευσε νὰ μὴ τὴν ἐπιδείξῃ εἰς ἄλλον Ἀρχιερέα, ὁ δὲ Πατριαρχεύων δὲν συνήνεσεν εἰς τοῦτο, τότε ὁ Ἐφέσου τῷ λέ-

(1) Κατὰ τὸ ἔτος 1859.

γει ἀξέσχισέ την καὶ θὰ ὠφεληθῆς περισσότερο παρὰ νὰ τὴν ἐνεργήσης», καὶ οὕτως ἔπραξεν ἡ αὐτοῦ Πανουσιότης· οἱ δὲ πατέρες ἐν Ἱερουσαλήμ ἀνυπομόνως περιέμενον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναφορᾶς των ταύτης, ἢ τοῦλάχιστον μικρὰν ἀπάντησιν, ἀλλ' εἰς μάτην παρήρχετο ὁ καιρὸς, οὐκ ἦν φωνή, οὐκ ἦν ἀκρόασις· τότε ἠναγκάσθησαν καὶ ἔκαμαν ἄλλην ἀναφορὰν, ἔτι σφοδρότεραν καὶ μὲ περισσότερας ὑπογραφάς, πρὸς τὸν Πατριάρχην, ἀναφέροντες καὶ τὴν πρώτην ἀναφορὰν των, καὶ ζητοῦντες τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς· ὁ δὲ Παναγιώτατος λαβὼν καὶ τὴν δευτέραν ταύτην ἀναφορὰν, προσεκάλεσε πάλιν τὸν Ἐφέσου Ἀνθιμον, ὅστις τὰ αὐτὰ τὸν συνεβούλευσε, καὶ ὑπεσχέθη οὗτος πρὸς τὸν Παναγιώτατον, ὅτι θέλει γράψει τὰ συμβαίνοντα πρὸς τὸν Κύριλλον Ἱεροσολύμων, ὡς καὶ ἔγραψεν. Ἦτο δὲ δύσκολος ἡ ἀλληλογραφία κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, διότι αἰμόπλοια δὲν ἐταξείδευον ἐκεῖ, ἀλλὰ μόνον πλοῖα, ὥστε ἀπητοῦντο 15 ἢ 18 ἡμέραι μέχρις οὗ λάβωσι τὰς ἐπιστολάς· ὅθεν ὁ Κύριλλος λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἐφέσου Ἀνθίμου, καὶ τὸ ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς τῶν πατέρων, ἤρξατο νὰ καταδιώκῃ ὅσους ἠδύνατο, καὶ ἄλλους μὲν ἐξώρισεν, ἄλλους περιεφρόνει αὐθαδῶς, προσεπάθει δὲ νὰ ἐκδικηθῇ ὅλους· οἱ δὲ καλόγηροι καὶ οἱ πατέρες τοῦ Ἀγίου Τάφου βλέποντες ταῦτα καὶ ἀπελπισθέντες, ὅτι δὲν λαμβάνουσι καμμίαν ἀπάντησιν τῶν ἀναφορῶν αὐτῶν (1) ἀπὸ τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἀπεφάσισαν νὰ τὸν καύσωσιν, ὅπως ἀπαλλαχθῶσι διὰ παντὸς τὰ μο-

(1) Πολλάκις διηγούμενός μοι ταῦτα ὁ Ἐφέσου Ἀνθιμος μοι παρεπονεῖτο ὅτι δὲν εἶδε καλὸν ὄφελος ἀπὸ τὸν Κύριλλον διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις του.

ναστήρια ἀπὸ τὸ ἀνθρωπόμορφον τοῦτο θηρίον· αἱ δὲ οἰκίαι τῆς Ἱερουσαλήμ εἰσὶ λιθόκτιστοι καὶ θολογύριστοι· ἐντὸς δὲ τοῦ μεγάλου Μοναστηρίου ὑπῆρχεν οἰκία τις ξυλίνη, εἰς τὴν ὁποίαν κατῴκει ὁ Κύριλλος. Μίαν δὲ νύκτα, ἐνῷ οὗτος διεσκέδαζε μὲ τὴν γερόντισσάν του, καὶ μὲ τὸν ὁμοιον ὑπασπιστήν του, Γεράσιμον τὸν νῦν Λύδης, ἔβαλον πῦρ εἰς τὴν ἀνωτέρω οἰκίαν, ὅπερ ἀμέσως διεδόθη εἰς αὐτήν· τότε οἱ τρεῖς οὗτοι, τὰ ἀπαίσια ταῦτα ὄντα, ἐνῷ προσεπάθουν νὰ ἐξέλθωσι διὰ νὰ σωθῶσιν, ἐμποδίζοντο ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν, ἐπὶ τέλους βλέποντες τὸν ἄφευκτον κίνδυνον τῆς ζωῆς των, ἐρρίφθησαν ἀπὸ τὸ παράθυρον εἰς τὸ δῶμα, ὅπερ δὲν ἦτο πολὺ ὑψηλόν, καὶ τοιουτοτρόπως ἐσώθησαν ἅπαντες· ὁ δὲ Κύριλλος εἶχε καὶ ἔχει συνήθειαν νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ πολύτιμον θησαυρὸν, ὅστις ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Ταῦτα συνέβησαν κατὰ τὸ ἔτος 1848· ἰδὼν λοιπὸν οὗτος τὸν ἐπαπειλοῦντα κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἀπεφάσισε νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν· μὴ ἔχων δὲ κανένα ἐπιστήθιον φίλον Καλόγηρον διὰ νὰ γνωρίζῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὁ Κύριλλος ἔστειλεν εἰς αὐτὸν τὸν Ἰάκωβον Ἀρχιμανδρίτην, ἐπανερχόμενον τότε ἀπὸ τὰ ταξείδια τῆς γεωργίας, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ νὰ ἐκδοθῇ φερμάνιον ὅπως μεταβῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐφοδιάσας αὐτὸν μὲ ἀρκετὰ χρήματα· Φθάσας δὲ ὁ Ἰάκωβος εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπαντήσας μεγάλην δυσκολίαν ὥς πρὸς τὴν ἐκδοσιν τοῦ φερμανίου, συνεβουλεύθη τὸν Γεώργιον Κωνσταντινίδην, ὅπως ἐνεργήσῃ διὰ μέσου τοῦ αὐθέντου Βογορίδου, ἵνα ἐκδοθῇ φερμάνιον εἰκονικόν, ὅπερ λαβὼν ὁ κύριος Ζουτᾶς, μετέβη διὰ ξηρᾶς εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν Κύριλλον· τὸ φερμάνιον τοῦτο παραλαβὼν οὗτος, κατὰ τὸ ἔτος 1859· ἐκύβησεν

ἐπίτροπόν του τὸν Μελέτιον ἅγιον Πέτρου, κατὰ τὰς γραπτάς μεταξύ των συμφωνίας (ὁ Μελέτιος οὗτος προετράθη διὰ πατριάρχης, ἀλλὰ διὰ μυστηριώδεις λόγους, δὲν ἐδέξατο τὸν θρόνον, συνθηκολογήσας μὲ τὸν Κύριλλον, ἐν περιπτώσει ἀπουσίας του, νὰ τὸν ἀφίνη ἐπίτροπόν του,) καὶ μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα περιεστοιχίσθη ἀπὸ τοῦ; κόλακας, οἵτινες ἐξετάσαντες τὴν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ εὐρόντες αὐτὸν καθὼς τὸν ἐζήτουν, ὅπως ἀπ' αὐτὸν ὠφελῶνται, ἤρξαντο ἐγκωμιάζοντες καὶ ἐπαινοῦντες αὐτὸν, οἱ κερδοσκοποὶ οὗτοι κόλακες καὶ ἀφιεροῦντες εἰς αὐτὸν τὰς οὐλοῦσας καὶ ἀγγραμμάτως ἐκδιδόμενα βιβλία των, ὅς τις μὲ ἀφθονίαν ἀντήμειβεν αὐτοὺς διὰ τῶν ἐθνικῶν χρημάτων. Ὁ δὲ ῥηθεὶς Γεώργιος Κωνσταντινίδης ὁ ἄλλος Μέντωρ τοῦ Κυρίλλου, συνεβούλευε καὶ διηύθυνεν αὐτὸν, ὥστε νὰ δεικνύηται ἐξωτερικῶς εὐεργετικὸς ἄνθρωπος, διὰ νὰ φενακίζῃ καὶ κλείῃ τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων. Εἰ καὶ ἡσύχασεν ὁ Κύριλλος ἐν Κωνσταντινουπόλει, δὲν ἦτον εὐχαριστημένος ὅμως μακρὰν τῆς ἀγίας γεροντίσσης του, διότι δὲν ἠδύνατο ἄνευ αὐτῆς νὰ στήσῃ τὰς παγίδας του καὶ τὰς μηχανάς του, καὶ νὰ διατηρῇται ἡ ἐσωτερικὴ τάξις τοῦ καταστήματος· τούτου ἕνεκεν ἔγραψε πρὸς αὐτὴν ἵνα ἔλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἣτις καὶ ἀφίκετο φέρουσα μετ' ἑαυτῆς καὶ τὴν παρακώρηνην της κυρίαν Ἀναστασίαν, δευτέραν ἀδελφὴν τῶν εἰρημένων τεσσάρων ὀρφανῶν κορασίων, τὴν ὁποίαν διατηρήσας πλησίον του ἱκανὸν καιρὸν, ἀπεφάσισε καὶ τὴν ὑπάνδρευσεν ἔπειτα μὲ τινὰ ὀνομαζόμενον Χαράλαμπον, ἐκ τῆς συνοικίας τοῦ Μοχλίου, ὅστις ἦτον ἀντιγραφεὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Μετοχίου ἐν Κωνσταντινουπόλει· παράνυμφος δὲ αὐτῶν ἦτο ὁ ῥηθεὶς Μέντωρ τοῦ Κυρίλλου, Γεώργιος Κωνσταντινίδης, εἰς τὸν ὁποῖον πρὸς ἀνταμοιβὴν παρε-

χώρησεν ὁ Κύριλλος μουσίαν τινὰ εἰς τὰς Ἡγεμονίας, διὰ
 νὰ νέμῃται ἰσοβίως τοὺς καρποὺς αὐτῆς· οἱ δὲ ἄνθρωποι
 ἐνόμιζον, ὅτι ἔλαβε τὴν μουσίαν ταύτην ἐπὶ δημοπρασίας,
 ἐνῷ πραγματικῶς εἶχε τὴν παραχωρήσῃ, ὡς εἴρηται, ὡς
 ἀντιμισθίαν διὰ τὰς ἡθικὰς πρὸς τὸν Κύριλλον ἐκδουλεύ-
 σεις του. Μετὰ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἀναστασίας
 ὁ Κύριλλος παρεχώρησεν εἰς τὴν γερόντισσάν του μίαν οἰ-
 κίαν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μετοχίου, ἔχουσαν δύο εἰσόδους,
 τὴν μὲν ἐντὸς τοῦ Μετοχίου, τὴν δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ· πρὸς τὸ
 μέρος τῆς ὁδοῦ ταύτης μία γειτόνισσα εἶχε θυγατέρα τινα
 ὠραίαν, τὴν ὁποίαν ἡ ἀγία γερόντισσα ἐζήτησε παρὰ τῆς
 μητρὸς της ὡς δοθητὸν εἰς τὰς οἰκιακὰς ὑπηρεσίας, τὴν
 ὁποίαν καὶ παρέλαβεν εἰς τὴν οἰκίαν της· τότε ὁ Κύριλ-
 λος ἐξακολουθῶν τὸ μυσαρὸν ἐπάγγελμά του, διὰ τῆς
 ὁποίας ἐπὶ τοσοῦτον καιρὸν ἐκτῆσατο πείρας, καὶ δι' ἀφθόνων
 δώρων, ἔφθειρε καὶ ταύτην τὴν παρθένον· τὸ δ' ἔμβρυον
 ἐφρόντισε ὥστε νὰ ἐξαμβλωθῇ, διότι δὲν συνέφερε νὰ γείνη
 ἡ ἀνόσιος αὕτη πρᾶξις του καταφανῆς· πρὴν δὲ ἡ γνωσθῇ
 τοῦτο, διὰ παντὸς μέσου ἐφρόντισε καὶ ὑπάνδρευσεν τὴν
 δυστυχῇ ταύτην κόρην μὲ τινα Ἀραβὰ, περὶ τοῦ ὁποίου
 ἰδιαιτέρως θέλομεν ἀναφέρει. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπρομηθεύθη
 ἐκ τῆς νήσου Χίου ἄλλην νέαν εὐρωστοτέραν, ὀνομαζομένην
 Ἀργυρὴν, τὴν ὁποίαν παραλαβὼν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὡς
 ὑπηρέτριάν του δῆθεν, κατὰ τὴν συνήθη τέχνην του, ἔφθει-
 ρε καὶ ταύτην· μείναςα δὲ ἔγκυος, μετεχειρίσθησαν τὰ συ-
 νήθη ἱατρικὰ διὰ ν' ἀποβάλῃ, ἀλλὰ μὴ κατορθωθέντος τού-
 του καὶ τῆς ἐγκυμοσύνης ἐπαισθητοτέρας ὁσημέραι γενο-
 μένης, ἀπεφάσισαν νὰ τὴν ἐκβάλωσι τοῦ Μετοχίου,
 ἀποστείλαντες αὐτὴν εἰς συγγενῇ της τινα κατὰ τὴν συ-
 νοικίαν Τζουμπαλὶ, ὅπου διετηρεῖτο μέχρι τοῦ τοκετοῦ.

ἄμα δὲ αὕτη ἔτεκεν ἄρρεν τέκνον, εὐθὺς ἔφθασεν ἡ εἰδησις εἰς τὸ Μετόχιον, καὶ παρὰ τῆς ἀγίας γεροντίσσης ἔλαβον τὴν ὁδηγίαν νὰ ρίψωσιν αὐτό, καθ' ἣν ἡμέραν καὶ ὥραν προσδιώρισεν αὕτη εἰς τὴν θύραν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πατριαρχείου, ὅπερ καὶ ἐγένετο, εἶχε δὲ συνάμα διορίσει καὶ ἄνθρωπόν τινα μὲ τὴν ὁδηγίαν νὰ συμβουλευσῇ τοὺς εὐρόντας τὸ βρέφος τοῦτο, νὰ τὸ παραλάβωσι καὶ νὰ τὸ ρίψωσιν εἰς τὴν θύραν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Μετοχίου τοῦ Ἀγίου Τάφου, ὅπως εὖρῃ ἐκεῖ ἀνάπαυσιν τὸ ἀτυχὲς τοῦτο βρέφος· ἀμέσως λοιπὸν ἐπεφόρτισαν τὸν παρακανδυλανᾶπτην, ὅστις τὸ ἔφερεν εἰς τὸ Μετόχιον, καὶ ὁ Κύριλλος ἐδέξατο τοῦτο μετὰ μεγίστης χαρᾶς, ὅπερ ἐβάπτισεν ἀκούθως ὁ ἅγιος Λύδης Γεράσιμος, ὁ σύμβουλος τοῦ Κυρίλλου, καλέσας αὐτὸ Κωνσταντῖνον, τὸ ὄνομα τοῦ ἑαυτοῦ πατρός. Ὅστις δὲ περίεργος ὢν θέλει νὰ βεβαιωθῇ περὶ τούτου, δηλ. τίνος υἱὸς εἶνε τὸ εἰρημένον παιδίον, ἅς παρατηρήσῃ αὐτὸ καὶ τὸν Κύριλλον, καὶ ἀμέσως θέλει ἰδεῖ τὴν αὐτὴν μορφήν καὶ τὰ αὐτὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ σπείραντος αὐτὸ Κυρίλλου, οὕτω θέλει παύσει πᾶσα περὶ τούτου ἀμφιβολία. Ἀμέσως δὲ οὗτος παρέλαβε δι' αὐτὸ τροφὸν, καὶ ἐφρόντισε διὰ παντὸς μέσου, ὅπως τὸ ἀναθρέψῃ μὲ πᾶν εἶδος εὐτυχίας. Εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ τις ὁπότεν ἀδυναμίαν εἶχε πρὸς αὐτὸ τὸ παιδίον, νὰ συντρώγῃ μετ' αὐτοῦ, νὰ τὸν ὀνομάζῃ αὐτὸ ἀναφανδὸν πανταχοῦ, πατέρα. Ἡ δὲ μήτηρ τοῦ παιδίου Ἀργυρὴ ἐφοίτα τακτικῶς εἰς τὸ Μετόχιον διὰ νὰ ἐλέπῃ τὸ τέκνον τῆς· ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἦλθον εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκ τῆς νήσου Σάμου ἑξ γυναικες πατριώτισσαι τοῦ Κυρίλλου, διὰ νὰ προσπαθήσωσι νὰ ἐλευθερώσωσι τοὺς συζύγους των ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ μετ' αὐτῶν ἑξ νέαι ὡραῖαι, τὰς ὁποίας οὗ-

τος ἐδέξατο ἐντὸς τοῦ Μετοχίου, καὶ τὰς διώρισεν ὡς ὑπηρετρίας πλησίον τῆς ἀγίας γεροντίσης· ἡ δὲ Ἀργυρὴ, ἣτις ἐφοίτα εἰς τὸ Μετόχιον, βλέπουσα τὰς εἰρημένους Σαμίας γυναῖκας ὅλως νέας καὶ ὡραίας, ἤρξατο νὰ ζηλοφθονῇ· ἐκ τούτου δὲ, συμβαινούσης λογομαχίας, διεδίδοντο τ' ἀνωτέρω εἰς τὸν κόσμον· τούτου ἕνεκα ἀπέβαλε τὴν Ἀργυρὴν ὁ Κύριλλος, διότι ἠδικοῦτο βεβαίως, ἐὰν ἀπέβαλλε τὰς ἐξ ὡραίας Σαμίας, μεθ' ὧν διῆγε βίον εὐχάριστον· τὴν δὲ Ἀργυρὴν ἀπέστειλεν εἰς Ἱερουσαλήμ (διὰ νὰ μὴ συμβῇ ῥῆξις τις μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν Σαμίων γυναικῶν) ἐπιστάτριαν ἐπὶ τῶν γυναικῶν, αἵτινες ὑπηρετοῦν εἰς τὴν Σχολήν. Τότε ὁ σοφὸς Διονύσιος Κλεώπας, ἅμα εἶδεν αὐτὴν, δὲν τὴν ἐδέχθη διὰ πολλοὺς λόγους· πλὴν ὁμῶς εὔρεν αὐτὴ λαμπρὰν θέσιν. Ὁ δὲ Κύριλλος ἀπέκτησε καὶ μίαν κόρην ἀπὸ τῆς ὡραιότερας Σαμίας, τὴν ὁποίαν ἀνέτρεφε μετὰ τῶν ἄλλων νόθων παιδίων, συνάξας τοιχῦτα ἕως ἑνδεκα, ὅπως μὴ γείνη γνωστὸν εἰς τὸν κόσμον τὸ ἀνοσιούργημα τοῦ τούτου.

Διὰ τῶν προσπαθειῶν λοιπὸν τοῦ Κυρίλλου, ἐλευθερώθησαν οἱ ὀλιγώτερον ἐγκληματίαι τέσσαρες σύζυγοι τῶν Σαμίων γυναικῶν, ἀνεχώρησαν μετ' αὐτῶν εἰς τὴν πατρίδα των, μείνασαι αἱ δύο ἐξ αὐτῶν, μετὰ τὴν μίαν τῶν ὁποίων ἀπέκτησεν οὗτος παιδίον ἄρρην, τὸ ὁποῖον ἀπεβίωσε· μετὰ τὴν αὐτὴν γυναῖκα ἀκολούθως τέκνον θῆλυ ἀπέκτησεν, ὅπερ ὑπάρχει.

Ἐπειτα ἠλευθέρωσε καὶ τοὺς ἄλλους δύο συζύγους αὐτῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτοι, διὰ λόγους ἀνωτέρους δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, τοῖς ἐνοικίασεν οἰκίαν πρὸς πλησίον τοῦ Μετοχίου· τούτων δὲ αἱ σύζυγοι τὴν μὲν ἡμέραν ἤρχοντο εἰς τὸ Μετόχιον, καὶ συνειργάζοντο μετὰ

τὴν ἀγίαν γερόντισσαν, τὴν δὲ ἐσπέραν ἀνεχώρουν εἰς τὴν οἰκίαν των. ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα ἐγένοντο γνωστὰ εἰς τὸν κόσμον, ἔπαυσαν τελευταῖον τὴν ἄνω τάξιν των. Τοσαύτην δὲ ἀδυναμίαν εἶχε καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν ἀγίαν γερόντισσαν, ὥστε καθ' ἐκάστην τὴν σπουδαιοτέραν καὶ καταπείγουσαν ἐργασίαν εἰς τὴν γερόντισσάν του περὶ τὴν 10 ὥραν Τουρκιστί, καὶ τῇ διηγηθῇ ὅλας τὰς ὑποθέσεις τοῦ καταστήματος, ἥτις τὸν ὠδήγει, καθόσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς πατέρας.

Πρὸς δυσμὰς τοῦ Μετοχίου ἔκτισεν ὁ Κύριλλος Παρθεναγωγεῖον, διὰ νὰ βλέπῃ τὰ κοράσια καὶ θωπεύῃ τοὺς μαστοὺς αὐτῶν· τοῦτο παρατηρήσαντες πολλοὶ, εἰδοποίησαν τοὺς γονεῖς τῶν κορασίων, οἵτινες πικρὰ παράπονα ἔκαμον περὶ τοῦ ἀνοσίου τούτου τρόπου τοῦ Κυρίλλου. Σημειωτέον, ὅτι τὸ ἀνάστημα αὐτοῦ εἶναι κοντόν, οἱ ὀφθαλμοὶ του γαλανοί, ἡ ρίς ὀλίγον κυρτή, ἄγεται καὶ φέρεται ὡς ἡ ἄρκτος, τὸ πρόσωπόν του καθυπερβολὴν χάριεν, ἡ συμπεριφορὰ του καλλίστη, ἐν ἐνὶ λόγῳ ταμεῖον τῆς ὑποκρισίας καὶ κακοηθείας.

Ἐγράφησαν ταῦτα συλλεχθέντα μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ χρόνου διὰ τῶν ἀπαιτουμένων τρανῶν ἀποδείξεων, ὅσας ἡδύνατό τις νὰ λάβῃ παρ' ἀνθρώπων ἀξιοπίστων, οἵτινες ὑπῆρξαν αὐτόπται καὶ αὐτήκοοι.

Ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Κων/νουπόλει ἐν ἔτει 1859.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

τῆς Ἀγίας Γεροντίσσης

ΕΥΦΗΜΙΑΣ,

Πρότερον Εἰρήνης ὀνομαζομένης.

Αὕτη ἐγεννήθη ὑπὸ γονέων πτωχοτάτων ἐν τῷ χωρίῳ Καλονῇ τῆς νήσου Μητυλήνης. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ κατ' ἔτος γίνεται πανήγυρις μεγίστη τῇ 15 Αὐγούστου, πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου, ἔνθα προσέρχονται πλῆθος χριστιανῶν ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· εὐλαβείας χάριν εἰς τὴν πανήγυριν ταύτην μετέβη ποτὲ χριστιανὸς τις εὐλαβῆς καὶ εὐκατάστατος, Στρατῆς ὀνομαζόμενος, μετὰ τῆς συζύγου του, ὅστις ἄτεκνος ὢν ἐζήτησε καὶ εὔρε διὰ μέσου ἐντοπίου τινὸς χριστιανοῦ κοράσιόν τι, Εἰρήνην καλούμενον, ὅπερ υἱοθετήσας παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ· κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1807 μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τοῦ υἱοθετηθέντος κορασίου μετέβησαν εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅπως προσκυνήσωσι τοὺς Ἀγίους τόπους, ὅτε ἡ Εἰρήνη αὕτη ἦτον ἔτι νήπιον.

Ὁ εὐσεβὴς οὗτος χριστιανὸς συνεφώνησε μετὰ τῆς συζύγου του νὰ ἐνοικιάσῃσι τὰ κτήματά των ἢ νὰ τὰ πωλήσωσι, καὶ νὰ κατοικήσωσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ὅτε δὲ ἡ Εἰρήνη ἦγε τὸ 18 τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἔτος, οἱ θετοὶ αὐτῆς γονεῖς εἶχον φθάσει εἰς μακρὸν γῆρας· οὖσα δὲ καὶ ἐκ παιδικῆς ἔτι ἡλικίας οὐχὶ τόσην ἀμέμπτου δια-

γωγῆς, ὑπεβλέπετο ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῆς ὠραιότητος ὑπὸ τῶν καλογήρων, εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῶν ὁποίων δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐνδώσῃ· διὸ ἅμα ὁ θετὸς αὐτῆς πατὴρ ἀπεβίωσεν ἐγκαταστήσας αὐτὴν κληρονόμον τῶν ἐναπολειφθέντων κτημάτων του, ἀμέσως αὕτη ἀνέδωκε εἰς τὰς αἰτήσεις τῶν καλογήρων ἃ δὴ παραλαβὼν αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ προστασίαν Ἀρχιμανδρίτης τις ὀνομαζόμενος Βενιαμὴν ταμίας τοῦ καταστήματος τοῦ Ἀγίου Τάφου, εἰς Ἱερουσαλήμ, εἶχε παρ' αὐτῷ ὀλίγα ἔτη, καθ' ἃ ἐτεκνοποίησεν ἡ Εἰρήνη, ἀποβαλῶσα τὸ ἔμβρυον, κατὰ τὴν ἐν Ἱερουσαλήμ συνήθειαν τῶν καλογραίων. Ἀλλ' αὕτη προβλέπουσα τὸ μέλλον τοῦ τότε λύδης, νῦν δὲ Πατριάρχου Κυρίλλου, ὅστις ἐθώπευε ταύτην, ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν Βενιαμὴν καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Λύδης, Κύριλλον· ὅπως δὲ μὴ οὗτος κατηγορηθῇ ὑπὸ τῶν καλογήρων, δὲν παρέλαβεν αὐτὴν ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ ἕξ μῆνας δι' ἀδείας τῆς ἐπιτροπῆς, ὅστις μετὰ τινα καιρὸν ἐπεχειρίσας ταύτην, μετονομάσας Εὐφημίαν· οὕτω προχειρισθεῖσα Μοναχὴ, ἐστερεώθη εἰς τὸ μοναστήριον καὶ δὲν ἐφοβεῖτο μήπως τὴν ἀποβάλῃ, κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἐκεῖ πατέρων, (διότι μόνον ἀξιόους Μοναχοὺς ἀπεβάλλουν, οὐχὶ δὲ καλογραίας καὶ μάλιστα ὠραιάς·) βλέπουσα δὲ τὴν μεγίστην ἀδυναμίαν, τὴν ὁποίαν πρὸς αὐτὴν ἔτρεφεν ὁ γέροντάς της, ἤρξατο νὰ πράττῃ ὅσα ἡ ὀλίγον σεμνὴ αὐτῆς διαγωγή τὴν παρεκίνει, ἅπερ περιττὸν κρίνομεν νὰ περιγράψωμεν ἐνταῦθα, τὰσχόντα χώραν καὶ μὲ κοσμικοὺς ἀλλοφύλους. (1) Δὲς συνέλαβον ταύτην ἐπ' αὐτοφώρῳ μέτινα ὠραῖον Ὁθωμανὸν, τὸ πρῶτον

(1) Ἀπαντα τ' ἀνωτέρω ἐβεβαιώθη παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Βηθλεέμ.

εἰς τὰ μνήματα τῶν Κρητῶν, ἐντὸς σπηλαίου τινός, ἐνός περίπου τετάρτου τῆς ὥρας ἀπέχοντος τῆς Ἱερουσαλήμ, τὸ δεύτερον εἰς τὸν τάφον τῆς Ξένης μετὰ τὸν αὐτὸν Ὀθωμανὸν, ἀλλὰ διὰ τῆς εὐγλωττίας καὶ ἐπιτηδειότητος αὐτῆς κατέπειθε τοὺς πάντας καὶ μάλιστα τοὺς πατέρας, ὅτι ταῦτα δὲν ἦσαν ἀληθῆ.

Ἐντὸς τοῦ Μοναστηρίου ὁποιονδήποτε καλόγηρον ἔδλεπεν ὠραῖον, παραχρῆμα αὐτὸν διέφθειρε, μετὰ πολλῶν δὲ συνελήφθη ἐπ' αὐτοφώρῳ· ὅσους ὑπωπτεύετο, ὅτι ἠδύναντο νὰ δημοσιεύσωσι τὰς ἐντίμους ταύτας πράξεις αὐτῆς, τούτους ἐρραδιούργει πρὸς τὸν γεροντά της, ἅγιον Λύδης Κύριλλον· εἰς δὲ τὸ συνοδικὸν εἶχε πολλοὺς, οἱ ὅποιοι στενοχωρούμενοι παρ' αὐτῆς ἠναγκάζοντο ν' ἀναχωρῶσι· μετὰ ταῦτα συνελήφθη ἐπ' αὐτοφώρῳ μετὰ τινὰ ἱεροδιάκονον, Ἐπιφάνιον ὀνομαζόμενον, ὃν περ καὶ ἐξώρισαν, ἕμέτινα Μοναχόν, ὀνομαζόμενον Σάββα, ὅστις ἐξωρίσθη ὁ αὐτός εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Σάββα, ἔνθα καὶ ἀπέθανε. Ταῦτα μοὶ διηγήθη ὁ ἴδιος, διότι εἶχον γνωρίσει αὐτόν.

Μετὰ δὲ τὴν ἀποπομπὴν τοῦ εἰρημένου ἱεροδιακόνου, ὁ ἅγιος Πέτρος ἐφρόντισε καὶ παρέλαθεν ὡς ὑπηρέτην Λαζόν τινὰ, Δημήτριον καλούμενον, νέον ὠραῖον καὶ εὐρωστον, ὃν περ διαφθαρέντα ὑπὸ τῆς Εὐφημίας, ἐξώρισαν ἐκεῖθεν· αὐτός ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, μετ' ὀλίγον ἐνυμφεύθη νομίμως νέαν τινὰ, μεθ' ἧς ἐτεκνοποίησεν. Ἡ δ' ἁγία γερόντισσα ἅμα μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Καλόβουλος εἶνε υἱὸς τοῦ Δημητρίου Λαζοῦ, χάριν αὐτοῦ τοῦ πατρός του, διώρισεν αὐτὸν διδάσκαλον εἰς τὸ Μετόχι, εἰς τὸ σχολεῖον τῶν κορασίων, καὶ ἀκολούθως προῦδίσασεν αὐτὸν διορίσασα ἀρχιγραμματέα τοῦ Ἐξάρχου εἰς Βλαχίαν ἐπὶ καλῶ μισθῶ.

Ἀφθεῖσα δὲ ἀχαλινώτως εἰς τὰς ὀρέξεις αὐτῆς, ἡ Εὐφημία ἔσχευεν ἀθεμίτους σχέσεις μετὰ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ σεβασμίου, ἐναρέτου καὶ πεπαιδευμένου Ἰουήλ, ἀρχιμανδρίτου, Γιαννούλην, ὅστις διὰ τῶν αὐτῆς ἐνεργειῶν προχειρισθεὶς ἱεροδιάκονος ἐγένετο κατόπιν Μοναχὸς, μετονομασθεὶς Γεράσιμος. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ ἀρχιμανδρίτης, Ἰουήλ, πληροφορηθεὶς τὰ συμβαίνοντα μεταξὺ τοῦ ἀνεψιοῦ του καὶ τῆς Εὐφημίας, ἐμπόδιζεν ὅσον ἡδύνατο τὰς μεταξύ των σχέσεις· κατὰ δέ τινα νύκτα ἐγερθεὶς ἐκ τοῦ ὕπνου μετέβη πρὸς τὸ μέρος, ἐνθα διέμενεν ὁ ἀνεψιός του, διὰ νὰ ἴδῃ, ἂν ἐκοιμᾶτο, ὥνπερ μὴ εὐρών, ὑπέθεσεν, ὅτι θὰ ᾔνε εἰς τοῦ ἁγίου Λύδης, τοῦ ὁποίου τὸ οἶκημα, περιοδεύοντος τότε, ἐφύλαττεν ἡ καλογραῖά του, συμπαραλαβὼν δὲ τὸν τότε Ἅγιον Ναζαρέτ καὶ μετὰ ταῦτα Βηθλεὲμ, Διονύσιον, τὸν ὁποῖον εἶχε εἰδοποιήσει προλαβόντως περὶ τῶν μετὰ τῆς καλογραίας σχέσεων τοῦ ἀνεψιοῦ του, μετέβησαν ἀμφοτέρω καὶ ἐκτύπησαν τὴν θύραν τῆς οἰκίας τοῦ ἁγίου Λύδης, νῦν δὲ Πατριάρχου Κυρίλλου, καὶ μετὰ πολὺν κρότον, ἤνοιξεν ἡ καλογραῖα τὴν θύραν, φέρουσα τὰ νυκτικά της φορέματα, ἣτις ἠρωτηθεῖσα παρὰ τοῦ ἁγίου Ναζαρέτ, τί κάμνει, τῷ ἀπεκρίθη ὅτι ἐκοιμᾶτο, ἐρωτηθεῖσα δὲ καὶ αὖθις εἰς ποῖον μέρος ἐκοιμᾶτο, τῷ ἀπήντησεν «ὅτι ἐπειδὴ λείπει ὁ γέροντάς μου, κοιμῶμαι εἰς τὴν κλίνην του» τότε ὁ Ἅγιος Ναζαρέτ προσῆλθε διὰ νὰ ἴδῃ, ἂν τῷ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀνοίξας δὲ τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἐνθα ἦτον ἡ κλίνη, βλέπει τὸν ἱεροδιάκονον, Γεράσιμον, γυμνὸν καὶ κοιμώμενον εἰς τὴν αὐτὴν κλίνην, ὅπου ἐκοιμᾶτο ἡ γερόντισσα· τότε ἀμέσως τὸν μὲν Γεράσιμον ἐνδυθέντα ἀπέπεμψαν ἐκεῖθεν, τὴν δὲ γερόντισσαν, δαρεῖσαν ὑπὸ τοῦ θυρωροῦ καὶ δύο ὑπηρετῶν, ἀπέστειλαν εἰς τὸ Μοναστήριον τῶν γυναικῶν

τὸ λεγόμενον τῆς Μεγάλης Παναγίας· ἀκολουθῶς ὁ Ναζα-
ρέτ προκαλεῖ σύνοδον, εἰς ἣν ἐκθέτει ὅσα συνέβησαν αὐ-
τῷ ἐσπέρως, καὶ ἐπιμένει ὥστε ν' ἀποβληθῶσιν αἱ καλογραῖαι
ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἢ τοῦλάχιστον νὰ περιορισθῶσιν εἰς
ἐν μοναστήριον, ἀποκλειομένου τοῦ δικαιώματος εἰς τοὺς
Μοναχοὺς νὰ ἔχωσιν ὑπηρετρίας καλογραίας, συμφώνως μὲν
τοὺς κανόνας τῶν Ἀγίων Συνόδων, καὶ τὰς παραγγελίας
τοῦ ἀειμνήστου Δοσιθέου, Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ἀλλ'
ἀπέβη ἀδύνατον, ὑπερισχυσάσης τῆς γνώμης τῶν τῶναντία
φρονούντων καλογήρων. Ταῦτα ὡς καὶ τὴν κακὴν προαί-
ρεσιν αὐτῶν βλέπων ὁ Ἀρχιμανδρίτης, καὶ μὴ δυνάμενος
νὰ ὑποφέρῃ τὸν ἔλεγχον τῆς συνειδήσεως, παρητήθη τῆς
ἐπιτροπῆς, ὅπερ ὑπερβαλλόντως τοὺς ἐναντίους ηὐχαρί-
στησεν, οἵτινες, πρὸς ἐκδίκησιν καὶ περιφρόνησιν τοῦ ἐνα-
ρέτου τούτου ἀνδρός, τὴν νύκτα ἔξωθεν τῆς θύρας τῆς οἰ-
κίας αὐτοῦ ἀνήρτησαν ὀρμαθὸν κεράτων καὶ κοχλίας
κενούς (1).

Μετὰ τὴν σκηνὴν ταύτην ἔφθασεν ὁ Ἅγιος Λύδης, νῦν δὲ
Πατριάρχης Κύριλλος, ὅστις δελεασθεὶς ἀπὸ τοὺς θελκτι-
κοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ἀγίας Γερωντίσεως, αὐτὴν μὲν ἐδικαί-
ωσε, κατὰ δὲ τοῦ Ναζαρέτ ἔπνεεν ἐκδίκησιν, διὰ τὴν
ὁποίαν ἔκαμε προσβολὴν εἰς τὴν γερόντισσάν του· ἕνεκα
τούτου, ἅμα οὗτος ἀνέβη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ
ὁ τότε Ναζαρέτ εἶχε προβιβασθῇ Βηθλεὲμ, διὰ μέσου τοῦ
ἀειμνήστου Ἀθανασίου, τότε ἡ ἀγία αὕτη γερόντισσα,
ἔσπευσε νὰ διερεθίσῃ τὸν γέροντά της, Κύριλλον κατὰ
τοῦ Βηθλεὲμ, ὅστις ἔκ περιώρισεν αὐτὸν ὥστε νὰ μὴ δύναται

(1) Ταῦτα πάντα μοι ἐβεβίωσεν ὁ αἰμνήστος Βηθλεὲμ, ὁ
τότε Ναζαρέτ.

να ἐξέρχεται ἐκτὸς τῆς Βηθλεέμ, ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος· ὁ δὲ προβιβάσμιος ἢ ὁ ὀλεθρος τῶν πατέρων, ἦτο καὶ εἶνε εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀγίας γεροντίσσης· ἀλλοίμονον δὲ εἰς ἐκεῖνον, ὅστις δὲν ἤθελε συγκατανεύσει εἰς τὰς ἀκολάστους ἐπιθυμίας της, καὶ δὲν ἤθελε τῇ προσφέρει τὸ μεγαλείτερον σέβας. Ἐπειρα εἶνε τὰ θύματα αὐτῆς, ἅπερ κατέστρεψεν ὑλικῶς, καθὼς καὶ ἐκεῖνα, ἅπερ ἐξωλόθρευσεν ἡθικῶς.

Ἀναθὰς, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ὁ γέροντάς της, Κύριλλος, ἡ πρώτη φροντὶς αὐτοῦ ἦτο νὰ τῇ κτίσῃ μεγαλοπρεπέστατον παλάτιον, ἐντὸς τῆς Μονῆς, «Μεγάλη Παναγία» πλησίον τοῦ Πατριαρχείου. Εἶχε πάντοτε πλησίον της τὸν Ἱεροδιάκονον, ὡς ὑπασπιστήν της, τὸν ὁποῖον ἐχειροτόνησεν ἱερέα ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης, χαριζόμενος αὐτῇ· πλὴν οἱ πατέρες μὴν ὑποφέροντες νὰ βλέπωσι καὶ ταῦτα, ἔπραξαν, ὡς ἀνεφέρομεν εἰς τὴν βιογραφίαν τοῦ εἰρημένου Πατριάρχου.

Ὅτε οὕτως ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπεκατέστη, ἀμέσως ἔγραψε πρὸς τὴν ἀγίαν γερόντιστάν του, καὶ μετέβη αὐτόσε, ἣτις ἅμα ἐλθοῦσα εἰς τὸ φανάρι, ἀπὸ πολλοὺς ἤκουσεν «Ἰδοὺ ἡ Πατριαρχίνα μετὰ μπινίσια της». (1) Κατόπιν ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ ἐν ταξειδίῳ εἰς τὴν πατρίδα της, Μιτυλήνην, ἐφ' ᾧ τῇ ἐδόθη ἄδεια καὶ πᾶσα συνδρομή· διὸ μεταβᾶσα εἰς Μιτυλήνην εὔρε μικράν τινα ἀνεψιάν της ὠραιτάτην ὀνομαζομένην

(1) Ταῦτα μοὶ διηγήθη ἡ ἰδίᾳ μίαν ἡμέραν, ὅτε συνωμιλοῦμεν περὶ καλογραίων, καὶ ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει οἱ ἄνθρωποι εἶνε ἀσυνείθιστοι νὰ βλέπωσι καλογραίας μὲ ῥάσα, καὶ ἔκτοτε δὲν ἐφύρασε ῥάσα εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ῥωξάνδραν, τὴν ὀπίσιν, ὕπανδρον εὖσαν, πᾶσαν κατέ-
 βαλε προσπάθειαν γ' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὸν σύζυγόν της ἀνεί-
 τινός αἰτίας, κατορθώσασα καὶ τὴν ἑκδοσιν διαζυγίου ἀπὸ
 τοῦ δυστυχοῦς συζύγου της· μετὰ δὲ ταῦτα ἔφερεν αὐτὴν
 εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὡς δῶρον, πρὸς τὴν Α. Μακαριό-
 τητα, μετὰ τῶν δύο τέκνων της, Φωτίου καὶ Νικολάου·
 ταύτην ἰδοῦσα ἡ Α. Μακαριότης, ἔμεινεν ἄφωνος ἐκ τοῦ
 ἐξαισίου καὶ ὠραίου τούτου δώρου, τὸ ὁποῖον τῷ ἐπιομή-
 θευσεν ἡ ἁγία γερόντισσά του. Τὴν ἀνεψιάν της ταύτην
 ἐκράτησε πλησίον του ἡ Α. Μακαριότης ἐπὶ ἓν ἔτος, καὶ
 ἀκολούθως, κατὰ παρακίνησιν τῆς ἁγίας γεροντίσσης,
 ἀφῆκε νὰ προσέλθῃ πρὸς τὸν ἀρχιμανδρίτην Γεράσιμον,
 διὰ νὰ τὴν ἔχῃ ὡς ὑποτακτικὴν, ἡ δὲ ἁγία αὕτη γερόντισ-
 σα διὰ τὴν χάριν ταύτην ἔχει τὸν ἀρχιμανδρίτην, Γεράσι-
 μον, ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς της, ἐφρόνει δὲ πάντοτε,
 ὅτι ἤθελε δυνηθῇ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γέροντός της Κυ-
 ρίλλου, γ' ἀναδιβάσῃ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τὸν ἀγα-
 πητόν της Γεράσιμον, ἀλλὰ δυστυχῶς, ἀποδιώξαντος τού-
 του, κατεστράφησαν καὶ ἐναυάγησαν τὰ σχέδιά της. Ἡ
 δὲ Ῥωξάνδρα, ἔνεκα τῶν πολλῶν φαρμάκων, τὰ ὁποῖα τῇ
 ἔδιδον πρὸς ἀποβολὴν τῶν ἐμβρύων, (ὅπερ παρὰ τοῖς ἁγιο-
 ταφίταις εἶνε ἡ μεγαλειτέρα ἀρετή,) σπουδαίως ἡσθένησε
 κατὰ τὴν μήτραν, τῶν δὲ ἀναριθμήτων φαρμάκων ἢ ἐξόδων
 μὴ ἐπενεγκότων οὐδεμίαν εἰς αὐτὴν θεραπείαν, ἀπεφάσι-
 σαν νὰ τὴν στείλωσιν εἰς τὴν Εὐρώπην· ἀλλὰ διαβαίνουσα
 διὰ τῆς Σύρου, ἀπεδίωσεν ἐκεῖσε ἐντὸς Λοιμοκαθαρτηρίου·
 ὅπερ εἶνε πασίγνωστον, ὡς ἀνέφερον αἱ Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες.
 Μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἀνεψιάς της, Ῥωξάνδρας, ἐλέ-

πουσα ἡ ἁγία γερόντισσα ὅτι ἡ Α. Μακαρίοις, ὁ Κύριλ-
λος, δὲν εὐχαριστεῖται ἀπὸ αὐτὴν, ἤρχισε νὰ προσλαμβά-
νῃ ὡς ὑπηρετρίας νέας παρθένους, ὅπως προσφέρῃ αὐτὰς
πρὸς αὐτὸν, ποιήσασα ἑναρξιν ἀπὸ τὴν σύζυγον τοῦ Πέ-
τρου μαγείρου, τὴν ὁποίαν ἄμα εἶδεν ὅτι ἔμεινεν ἔγκυος,
ἀπεφάσισε νὰ ὑπανδρεύσῃ μὲ τὸν Ἱεροσολυμίτην Πέτρον
μάγειρον, ἀλλὰ μετὰ μεγίστης δυσχερείας της ἡ ἁγία
γερόντισσα ἐπραξε τοῦτο, διότι ὁ Πέτρος οὗτος ἦτον ἐκεί-
νος, ὅστις τὴν εὐχαρίστει εἰς τὰς ἀκορέστους ὀρέξεις της.
ὅθεν ταύτην τὴν νέαν ἐπροίκισαν μὲ ἄφθονα δῶρα, ὑποσχέ-
θentes νὰ διορίσωσι τὸν νέον σύζυγόν της, Πέτρον, οἰκονό-
μον καὶ φροντιστὴν τοῦ Μετοχίου· ἄμα δὲ τὸν κατέπεισαν
πάραιτα τὸν ἐστεφάνωσεν ὁ ἀνεψιός της Φώτιος ἱεροδιά-
κονος, μὲ τὴν εἰρημένην κυρίαν· ἡ δὲ ἁγία γερόντισσα
ἐνήργησε ἔπειτα νὰ παυθῇ ὁ Ἰωαννίκιος Λαζός, Ἡγούμενος
τοῦ εἰς τὸν κρημνὸν τῆς Χάλκης κειμένου Μοναστηρίου,
ὁ ἐνάρετος οὗτος ἄνθρωπος, ὅστις ἐπὶ 40 ἔτη ὑπηρέτησεν
εἰς τὸ κατὰστημα τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ πρὸς ἡσυχίαν του
κατὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ εἶχε ζητήσῃ τὸ Μοναστήριον τοῦτο,
καὶ ἀντ' αὐτοῦ διὰ διαφόρων ῥαδιουργιῶν νὰ διορισθῇ
Ἡγούμενος τοῦ ἁνω Μοναστηρίου ὁ ἐν λόγῳ Πέτρος.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000022257

